
Aatsitassat ikummatissallu aammalu aningaasarsiorneq imminut napatissinnaasoq tunngavigalugu siuarsaaneq

Sulisitsisut (GA)
11. oktober 2012

Allaaserinnittut:
Christian Jervelund
Niels Christian Fredslund
Rikke Riber Rasmussen
Daniel Mekonnen
Stine Larsen

Imai

Siulequt	2
----------	---

Eqikkaaneq	3
------------	---

**1 Aatsitassat ikummatissallu
aningsarsiornermut siuarsaataasut**Fejl! Bogmærke er ikke defineret.

1.1 Aningsarsiornermut siuarsaanissamut aqqutit marluk**Fejl! Bogmærke er ikke defineret.**

1.2 Innuttaasut suliffeqarfillu pissarsiaasaat pillugit
aallaqqaataannit isumaqatigiissuteqarneq (IBA) pitsaasumik

angusaqarfiusinnaavoq 14

1.3 Kukkukooq mannillu 15

4 Canadap avannaannit ilikkakkat 17

4.1 Aallartilluarneq 19

4.2 Siusinaarluni sullissisussarsiorneq**Fejl! Bogmærke er ikke defineret.**

4.3 Ataqtigiiilluarneq **Fejl! Bogmærke er ikke defineret.**

Siulequt

Sulisitsisut (GA) 2012-imi apriliimi Copenhagen Economics-imut saaffiginnippat, aatsitassarsiornermut ikummatissarsiornermullu aningaasaliissutit atorlugit imminut akilersinnaasumik ingerlatsisinnaalernissaq, tassa imaappoq Kalaallit Nunaata aningaasaqarnikkut siuariartornera atugarissaarnerlu ataavartoq qulakkeerniarlugit nuna qanoq iliussanersoq, qulaajartikkumallugu.

Copenhagen Economics-ip inuiaqatigiinni nukittoqutit periarfissallu sulit atorneranngitsut misissoqqissaarsimavai, misissueqqissaarnerminullu atatillugu suliffeqarfiit aatsitassarsiornermik ikummatissarsiornermillu aallutaqartut, matumani London Mining aammalu Isuani piiavissatut pilersaarutit, iluaqutaasinnaanerat sanilliusmallugu. Taassuma saniatigut Canadap avannaani, arlalitsigut Kalaallit Nunaannut assingusumi, aatsitassarsiornikkut ikummatissarsiornikkullu misilittakkat qissimigaarsimavavut, taakkumi oqallinnermi paasisutissatut ilanngutissallugit piukkunnartuupput.

Eqikkaaneq

Ussatit ilaanni oqaatigineqarpoq 'meeqqat nalogiit pinnguaqatigiillaqqinnerusut'. Tamanna eqqorpat Kalaallit Nunaata pinnguaqatissani naloginngilai, nunarsuarmi sumiluunniit aatsitassarsiorlut ikummatissarsiorlutullu nunamut takkussuutilerpata annertuunik unammilligassaqarluni. Assersuutigalugu London Miningip Isuani piaavissatut pilersaarummini naatsorsuutigaa nunap tamarmi ukiumut tunisassiaasa ataatsimut nalingata annertoqataanik anigaasaliinissani naatsorsuutigaa.

Naluneqanngitsutuulli unammilligassat periarfissanik ammaassisarput. Misissuinermini matumani takutinneqarpoq, inuiaqatigiit anigaasat pissarsiassaasa qanoq annertutiginissaat uagut qanoq 'pinnguaqataanitsinnit' aalajangerneqartussaasoq.

Immaqa pinngitsaaliisariaqalernissaq nassuerutigissallugu pingaarnerpaavoq. Innuttaasut suliffeqarfiillu pissarsiassaata pillugit isumaqatigiissut (IBA) tassaavoq Namminersorlutik Oqartussat aamma aatsitassarsiorlut ikummatissarsiorlutullu atsioqatigiillutik isumaqatigiissusiaat, nunaqavissut sulisorineqarnissaannut nunamilu suliffeqarfiit akuutinnissaannut anguniakkanik iliuusissanillu imalik, taamaaliornikkut nunap innuttai salliutinneqarsinnaaqqullugit. Matumani akikinnerusumik neqerooruteqartut sulisussarsiarineqartarnerannik periuseq atorineqassanngilaq, tamanna ima paasillugu sullissinissamik pilersuinissamillu akikinnerpaamik neqerooruteqarmik sullissinissamik pilersuinissamillu isumaqatigiinniarnermi ajugaatitsisarneq. Tamatumuuna najukkami inuussutissarsiummik ingerlatallit pitsaassuseq pitsaannerusoq suliffeqarfiillu alliatortinnissaa anguniarlugu aatsitassarsiornermik ikummatissarsiornermillu ingerlatallit ipittariniartussaammatigit. Taamaaliussagaanni piginnaanerit maannakkut pigineqanngitsut piginnaanerilertariaqarput, piginnaanerillu tamakku aatsitassarsiorneq ikummatissarsiornerlu aqutagalugit anguneqarsinnaapput. Suliassami tamatumani innuttaasut suliffeqarfiillu pissarsiassaata pillugit isumaqatigiissut ersarissuusariaqarpoq, sulisussat nunaqavissut qassiussanersut aammalu nioqqutissanik pilersorneqarneq kiffartuunneqarnerlu qanoq annertutigissanersut erseqqissumik annertussusilerlugit isumaqatigiissutigineqartariaqarput, taakkulu avaqqunneqarsinnaajunnaarlugit. Sulisut qassiunissaannik aammalu kiffartuunneqarnerup pilersorneqarnerullu annertussusissaannik isumaqatigiissut sanaartulernerminiillu atuuttussatut inissittariaqarpoq. Aatsitassarsiornermillu ikummatissarsiornermillu takkuttussat kingunerisaannik piginnaanerit ilikkagaqartoqarsinnaalissaaq, nunaqavissunit kiffartuunneqarneq pilersorneqarnerlu sanaartulernerminiit aallartinneqarpat.

Amerlassusiliinikkut annertussusiliinikkullu aammalu qanimut attaveqalernikkut nunaqavissut piginnaanerit, piginnaassuseqqortussusissaannik sullissinerullu qaffasissumik pitsaassuleqalernissaannik ingerlatseqatigiiffissuit aatsitassarsiornermik ikummatissarsiornermillu ingerlataqartut qanorluunniit ilionikkut pitsanngorsaannissamut kissaateqalersinneqassapput. Isumaqarpugut innuttaasut suliffeqarfiillu pissarsiassaata pillugit isumaqatigiissuteqarnikkut aatsitassarsiornermik ikummatissarsiornermillu ingerlataqartut siusinaarlutik pilersuisussarsiorpata innuttaasunik najukkamilu suliffeqarfinnik sulisussarsiornermillu ajornannginnerulissasoq. Tamatuma imaraa kiffartuussisut pilersuisullu sulinerminni angumerisinnaasaat sullissinerullu pitsaassusaa annertusarniarlugit kiffartuussisut/pilersuisut aatsitassarsiorlut ikummatissarsiorlutullu qanimut suleqatiginnerat, matumani iliuusissatut pineqarlutik

sakkussanik, suliat ingerlasarnerat pillugu ilisimasanik piginnaanernillu aatsitassarsiortut ikummatissarsiortullu tunioraanissaat.

Isumaqarpugut siusinaarluni sulisussarsiortoqarpat aningsarsiorneq imminut napatissinnaasoq tunngavigalugu siuarsaaneq pilersinneqarsinnaassasoq. Tamatuma peqatigisaanik pilersuisunut iliuuseqartarneq piginnaanernillu tunnoraasarneq aatsitassarsiortup ikummatissarsiortullu piginnaaneqarfigilluarpai. Tassami aatsitassarsiortoq ikummatissarsiortorlu pinngitsoorani pilersuisoqartussaagami sullinneqartussaallilu, ingerlatseqatigiiffiup immikkut suliniuteqarnissaa ingerlatseqatigiiffimmut annertuumik nammakkiisussaangilaq. Taamaalilluni ingerlatseqatigiiffik najukkami inuussutissarsiummik ingerlatalinnik piginnaanngorsaaniarluni ikorfartuiniarlunilu aningaasartuuteqangaarnani suliniuteqarluarsinnaavoq, taamaaliornarli Kalaallit Nunaanni aningsarsiorneq imminut napatissinnaasoq tunngavigalugu siuarsaanissamut annertuumik pingaaruteqartussaalluni.

Paarlattuanik aatsitassarsiortut ikummatissarsiortullu pikkoriffigisarpamik, tassalu aatsitassanik ikummatissanillu qalluninerup, avataatigut pisussaaffilernissaannik Namminersorlutik Oqartussat kimigiisertariaqanngillat. Assersuutigalugu taaneqarsinnaavoq meeqqat atuarfiannik nukittorsaaneq. Taamaaliortoqassagaluarpai Kalaallit Nunaanni aningsarsiornekkut siuarsaaneq annertunerulissaaq, kisiannili aatsitassarsiortunut ikummatissarsiortunullu akisuallaassalluni, imaaliallaannarlu taakkununga iluaqutaasussaanani. Siunertamut taamaattumut aatsitassarsiortut ikummatissarsiortullu ingerlatseqatigiiffittut akileraarutaanniit iluanaarutit Namminersorlutik Oqartussat atortariaqarpat.

Naggataatigut sapinngisamik annerpaamik aningaasanik pissarsisoqassappat Namminersorlutik Oqartussat nutarterisariaqarput, nutarnerineq suliffissanik neqeroorutaasinnaasunik amerlisaataasoq nuttarsinnaanermullu pitsanngorsaataassalluni, sulinissamut peqqutissanik nukittorsaaasinnasoq nunalu tamakkerlugu sumiikkaluaraanniluunniit suliffissartalimmut suliaartornissamut piginnaanerit naleqquttut pigilernissaannut periarfissanik pitsanngorsaataasoq, kiisalu ilisimasat, sulisussat aningaasallu nunanit allanit pigineqartut nunami inuussutissarsiummik ingerlatalinnut innuttaasunullu tussinnaanissaannik siaruaannissaannillu qulakkeerinninneq. Suliniutit tamakku iluaqutigalugit aningaasaqarnikkut annertuallaamik ingerlatsisoqalernissanut navianaataasinnaasut annikillisinneqassapput.

Kapitali 1

1 Aatsitassat ikummatissallu anigaasaqarnermut siursaataasut

Nunatta ilua aatsitassanik ikummatissanillu nalituunik peqarpoq, taakkununga ilaallutik saviminissaq, ujaqqat qaqutigoortut, ujaqqat erlinnartut uulialu. Taakku ingerlatseqatigiiffiit nunanit allaneersut nunatsinni anigaasaliinissamut soqutiginnilersippaat. Annertooujussuarnik anigaasaleerusulersippaat. Ullutsinni sammeneqarnerpaaq aammalu isumalluarnarnerpaaq, tassaasoq Isukasiani saviminissarsiorfissatut pilersaarut, London Mining-imit sanaartorneqarlunilu ingerlanneqartussa, taassuma sanaartornissaanut anigaasaliissutit katillutik 11 mia. koruuniussapput. Taanna pissutaalluni kalaallit suliffissaat amerlissapput tamatumalu nassatarisaanik inuiaqatigiinni atugarissaarneq qaffassalluni.

Misissuinermit matumani paasivarput periarfissat 'nalaatsornerinnakkut' iluatsittumik atornerisigut inuiaqatigiit anigaasatigut pissarsiarisinnaasaasa annertussaat aammalu ilisimaaralugu atorluaaniarluni iliuuseqarnikkut inuiaqatigiit anigaasatigut pissarsiarisinnaasaasa annertussusaat qanoq assigiinngissuteqartigisut. Anigaasatigut pissarsiasat assigiinngissutaat Namminersorlutik Oqartussat aalajangigassanik ataasiakkaanik aalajangiinerinit sunnerneqarsinnaapput. Aatsitassarsiornerit ikummatissarsiornerillu anigaasaqarnikkut ataavartumik siuariartornissamut atugarissaarnissamullu ipittatut atorsinnaavavut. Iluatsittoqassappalli tigussaasunik qinigassaqartariaqarpoq.

1.1 Anigaasaqarnikkut siursaanissamut aqutit marluk

Tunngaviusumik aqutit marluk atorlugit aatsitassarsiornermik ikummatissarsiornermillu ingerlatseqatigiiffiit najukkani inuiaqatigiit anigaasatigut siuariartornissaannut ikiuutaasinnaapput.

Aqut siulleq tassaavoq ingerlatseqatigiiffiit akileraarutaat¹. Taakku siunissaq ungasinnerusoq isigalugu anigaasaqarnikkut siursaataasinnaapput, aatsitassarsiornerit ikummatissarsiornermillu maaniinnerminni tunniussinnaanngisaat, sulii piarfissat atorluarneqanngitsut nukittorsarneqarnerannut atorneqassapput. Nukittorsaaavigneqarsinnaasut tassaasinnaapput sulii atualinngitsut meeqqallu atuarfiat, attaveqarnikkut ingerlatassanut anigaasaliinerit imaluunniit suliaasaqarfiit pikkoriffigeriikkavut, taakkununga ilaasinnaalluni aalisarneq. Susassaqarfiit aatsitassarsiornerit ikummatissarsiornermillu maaniinnerminni tunniussinnaasaat immikkut sulianiarfigissallugit toqqartariaqanngillat, tassami tamakkununga qaavatigut anigaasanik atuineq qularnanngitsumik inuiaqatigiinnit iluanaarutigineqartussaannngimmat.

Aqutip aappaa tassaavoq ingerlatseqatigiiffiup aatsitassarsiornermik ikummatissarsiornermillu ingerlataqartup piaaneriniq qalluinerinillu ataasiakkaanik iluaquteqarneq. Tassa imaappoq assersuutigalugu Isukasiani savimissarsiorfimmil nunaqavissunik sulisoqarnermiit nunami maani imaluunniit nunani allani savimissarsiornermut attuumassuteqartut pillugit ilinniarnissamut anigaasaliinerit. Taaneqartut tamarmik savimissarsiorfimmil attuumassuteqarput. Taamaattumik aamma najukkani inuiaqatigiinnut immikkut tunniussaqaarneq taaneqartut ittoq aatsitassarsiornermik ingerlatsisumut

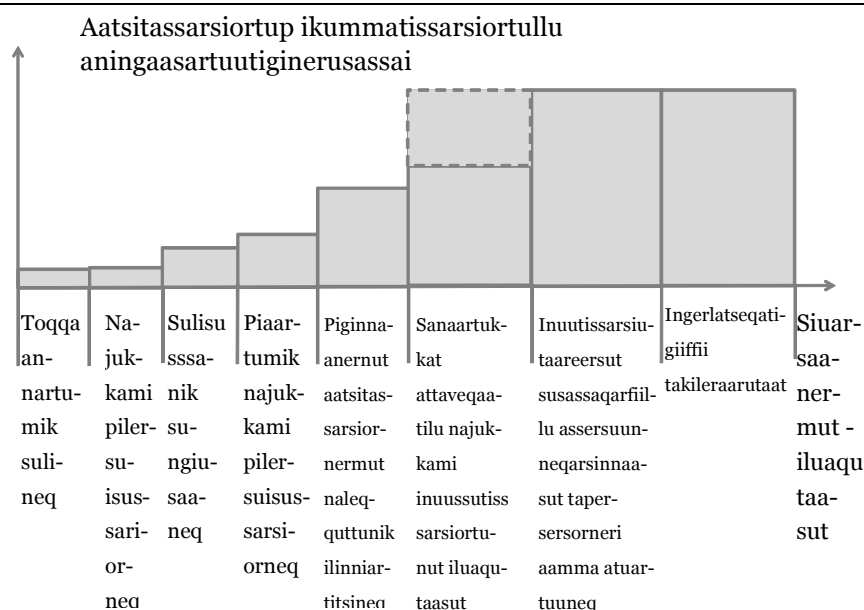
¹ Aammalu naleqquttut isigineqarpat nioqutissiornerit akileraarut assigisaalli.

akisuallaassanngilaq, tassami pissarsiassat ilaat ingerlatseqatigiiffiup nammineq pisussaammagit, assersuutigalugu sulisussat nunami pigineqareersut suliaminnut pikkorinnerusut pissarsiarisinnaallugit. Assersuutigalugu sulisussat nunaqavissut London Mining-ip sungiusarpagit ilinniartillugilu taava tamanna ingerlatseqatigiiffimmut iluaqutaassaaq, aammali aatsitassarsiorfinni ikimmatissarsiorfinnilu sulisutut imaluunniit suliffinni allani sulisussat piukkunnarsarneqassapput, taamaalilluni sulisut sulisoriumaneqarnerat qaffassaaq. Tamanna aamma London Mining-imut pitsaasuussaaq, tassami sulisut nutaanik piginnaaneqalersimasut iluaqutigissagamigit. Taamaalilluni ingerlatseqatigiiffik pikkorinnerusunik sulisoqalissaaq.

Assiliartami 1-imi ersersipparput taama eqqarsartaaseqarluni sulinikkut aatsitassarsiorlut ikummatissarsiorlutullu nunap aningaasaqarneranut qanoq iluaqusiinnaanersut takutinniarlugu. Assiliartami takutinneqarpoq suliassaqarfinnit ataasiakkaanit Naaminersorlutik Oqartussat aatsitassarsiorlut ikummatissarsiorlutullu immikkut iliuuseqarnissaannik kimigiiserfigippatigit taakku aningaasartuutigineruligasaat. Saamerlermi iliuutsit aatsitassarsiorlutunut ikummatissarsiorlutunullu akikipput. Ass. 'toqqaannartumik sulisut' akikitsorujussuupput. Tamatumani takutinneqarpoq aatsitassarsiorlut ikummatissarsiorlutullu pingitsooratik sulisussaqaqtariaqarnerat, sulisullu nunaqavissunik ilaqartinnissaat tulluurtuulluni. Talerpimmut ingerlatilluta takusinnaavarput aatsitassarsiorlut ikummatissarsiorlutullu immikkut suliniuteqarnertik annikinnerusunik pissarsissutigissagaat, taamaattumillu immikkut suliniuteqarnissartik akisunerusutut isigissallugu. Talerperlermi takuneqarsinnaavoq ingerlatseqatigiiffiit akileraarutaat, taakkununga aningaasartuutaagaluarluni pissarsissutiginnngisaat.

Taamaalilluni paasinnittaaseq tamanna innuttaasut suliffeqarfiillu pissarsiassaas pillugit isumaqatigiissutissaq pillugu Namminersorlutik Oqartussat London Mining-imik isumaqatigiinniarnermi toqqammavittut atorsinnaavaat: Sungiusarnerup sullissisussarsiornerullu tungatigit Namminersorlutik Oqartussat London Mining-imit annertuunik pissarsiaqarsinnaapput, taamaalillutillu Namminersorlutik Oqartussat aningaasatigit annertuunik pissarsisinnaassapput, naak London Mining annertoorujussuarnik qaavatigit aningaasartuuteqarnerunngikkaluartoq. Namminersorlutilli Oqartussat meeqqat atuarfiata pitsanngorsaavigineqarneranut aatsitassarsiorlut ikummatissarsiorlutullu akileeqaatanissaannik piumasagaraluarpata, taava ingerlatseqatigiiffiup tamanna akileraarutit qaavisigut akileraarnertut isigissavaat.

Takussutissiaq 1 'Aningaasartuutaanerusut' aatsitassarsiorlutik ikummatissarsiorlutullu aamma Namminersorlutik Oqartussat suliassanik agguataarinerannut uuttuutaasinnaasut

Malugiuk: Takussutissiaannaavoq. Aningaasartuutit il.il. kisitsisitaannik takussutissiaq tunngaveqanngilaq
 Najoqqutarineqartoq: Nammineq suliaq

1.1.1 Periarfissat atorineqanngitsut annerpaat

Aqqut siulleq atorlugu aningaasaqarnikkut siuariartorneq annertoq anguneqarsinnaavoq, aatsitassarsiorlutik ikummatissarsiorlutullu suliatik aqqutigalugit aningaasaqarnitsinnut toqqaannartumik aajangeeqataasusnaanatik. Matumani Namminersorlutik Oqartussat suliassaqarfiup tamatuma kivitsivigineqarnissaanut aatsitassarsiorlutik ikummatissarsiorlutullu piumasaqarfigissanngilai, ingerlatseqatigiiffiilli akileraarutaannit isertitat siunertamut tamatunnga atussallugit. Aningaasat Namminersorlutik Oqartussat nammineerlutik atorsinnaasaat annertoqjussuusinnaapput. London Mining-ip nammineerluni naatsorsutigaa saviminissarsiorfik ukiut 15-t ingerlaneranni ingerlatseqatigiiffiit akileraarutaannik 30 mia. koruunit angullugit akileraarnissani. Taamaallutik nunap aatsitassarsiorfimminngaanniit aningaasatigut pissarsiaasaasa amerlanersaat ingerlatseqatigiiffiit akileraarutaanneersuussapput. Aamma ingerlatseqatigiiffiit akeraartarnerannut inatsisitigut tunngavigineqartut Namminersorlutik Oqartussat eqqorluinnartumik malineqarnissaannik piumasaqarnissaat pisariaqarpoq.

Suliniarfissatut naleqqulluinnartoq tassaavoq meeqqat suli atualinngitsut meeqqallu atuariat. Tassami suliassa qarfik tamanna pitsanngorsagassarujussuuvog pitsanngorsaavigigaannilu nunap aningaasaqarnikkut ataavartumik siuarsarnissaa siunissamut ungasissumut isumannaarneqassaluni. Pissutsit maannakkut atuuttut naammannngillat. 2009-mi kalaallit meeqqat atuarianni atuartut 30 %-ii danskisut tuluttullu angusaat angusinngitsoorutaapput. Peqatigisaanik 2010-mi meeqqat atuariannit anisut 58 %-ii angusarluttut (48 %) imaluunniit atuarnikkut sanngiilluinnartutut (10 %) nalilerneqarput.²

Tamanna allannortinniarlugut suliniutissat qanoq annertutigisariaqarnerat oqaatiginngikkaluarlugu, Namminersorlutik Oqartussat nalilerpaat meeqqat suli atualinnginnerini suliniarfigineqaraluarpata nunap avammut tunisassiaasa ataatsimut nalingat (BNP) ataavartumik 10 %-imik annertunerulissagaluartoq³. Meeqqammi atualinnginnerminni atugaat kingusinnerusukkut ilikkagaqarnissaannut pingaaruteqarlunnaarput. Tamatumuuna paasinarsivog inuiaqatigiit aningaasaqarnikkut siuariartussappata ilinniartitaaneq qanoq pingaaruteqartigisoq, aammali paasinarsilluni meeqqanut suli atualersimannngitsunut meeqqallu atuarianni atuartunut atugassaritinneqartut qanoq kinguarsimatiginersut.

Ingerlatseqatigiiffiit akileraarutaat attaveqarnermut aningaasaliinissamut atorneqarluarsinnaapput. Attaveqarnikkummi pitsanngorsaaneq aningaasatigut siuariartornissamut ikorfartuutaassaaq. Peqatigisaannik qulakkeerlugu oqaatigineqarsinnaanngilaq attaveqarnikkut atukkat nunap aningaasaqarnikkut siuariartornissaanut pingaarutillit pinngitsooratik aamma aatsitassarsiorlut ikummatissarsiorlut attaveqarnikkut pisarsiaqartitaannut pingaaruteqartuunersut. Assartuineq pillugu Isumalioqatigiissitap attaveqarnermut suliniutissatut kissaatiginerpaasai pingasut qiviassagutsitit, taakkunatigut suliniuteqarneq aatsitassarsiorlutit ikummatissarsiorlutit illu 'ingerlaannartumik' kivinneqarnissaat naatsorsuutigineqarsinnaanngilaq, takuuk takussutissaq 1.

² Akileraartarneq atugarissaarnerlu pillugit Isumalioqatigiissitap (2010), "Kalaallit Nunaanni ineriartorneqatugarissaarnerlu qanoq qulakkeerneqarsinnaappat - tunngavissatut nalunaarusiaq"

³ Ilinniartitaanermut Ilimatusarnermullu Naalakkersuisoqarfik (2012), "Siunissami ilinnarsimasuunissaq - tamat ilinniarnissaat"

Takussutissiaq 1 Attaveqarnikkut suliniutit siuarsaanermik pilersitsisut

Assartuineq pillugu Isumalioqatigiissitap attaveqarnikkut suliniutissatut inassuteqaatai	Aatsitassarsiorneq ikummatissarsiornerlu aqqutigalugit periarfissaqarpa?	Oqaseqaat
Atlantikoq qulaallugu timmisartunut Nuummi mittarfittaassaq	Naamik	London Mining Nuup ungasigaani Isukasiani aatsitassarsiorfiliortussaavoq, Inuiaqatigiinnut Sunniutissaasa Nalilersorneqarneranili (SIA) Nuummi mittarfiliornissaq eqqaanagu
Qaqortumi mittarfik	Taamaakkunanngilaq	Rimbal Pty Ltd. Greenland Minerals & Energy A/S (Immaqa qulimiguulinnut mittarfik)
Nuummi containerinut assartuutitut talittarfik	Taamaakkunanngilaq	London Mining Nuup ungasigaani Isukasiani aatsitassarsiorfiliortussaavoq umiarsuarnullu piiakkamik assartuisussamut talittarfiliussalluni. Taakku Inuiaqatigiinnut Sunniutissaasa Nalilersuinnerminni paasinarsisillugu talittarfik taanna sillimaniarneq peqqutigalugu allanit atorineqarsinnaassanngitsaq.

Malugiuk: Takussutissiaq sanaartugassanik pingasunik inuiaqatigiit anigaasaqarnerannut tunngatillugu imminut
akilersinnaanersut paasiniallugu misissoqqissaarneqarsimasut Isumalioqatigiissitallu paasissutissat pigineqartut
tunngavigalugit sanaartugassat ataasiakkaat piviusunngortinneqarnissaat imaluunniit piviusunngortinneqannginnissaat pillugit
inassuteqaataat takuneqarsinnaalluni.

Najoqqutarineqartoq: Assartuineq pillugu Isumalioqatigiissitap (2011), "Assartuineq pillugu Isumalioqatigiissitap –
isumaliutissiissut" aamma London Mining (2012) kiisalu

Kisianni aamma imaassinnaavoq siunissami aatsitassarsiulersussat ikummatissarsiuulersussallu ilaasa
assartuinissamut pisariaqartitariligassaat aamma Assartuineq pillugu Isumalioqatigiissitap nunamut
iluqaqtissatut naliligaat assigiittut. Taamaattoqassappat innuttaasut suliffeqarfiillu pissarsiassaat pillugit
isumaqatigiinniarnermi Namminersorlutik Oqartussat isumaqatigiinniutissaqalissapput. Tassami
aatsitassarsiortut ikummatissarsiortullu attaveqaatinik sanaartussagaluarpata kingusinnerusukkullu taakku
atorfissaarullugit, taava inuiaqatigiit tigusinnaavaat iluqaqtigalugillu, immaqa annikillilaarlugit,
taamaallit illutungeriit tamarmik pissarsissapput. Immaqa Isumi saviminissarsiuffissamut tunngatillugu
taamaaliornissamut periarfissaqaruttortoq. Soorlu takussutissiami 1-imi takuneqarsinnaasoq Nuummi
umiarsualivik containerinik passussivik nunamut tamarmut iluqaqtaasussaavoq, London Mining-illu
saviminissamik qallukkaminik tuniniagassaminik assartuinerinnarmut atorussaallugu. Matumani
illuatungeriit atorfissaqartitaat ataasiuvoq.

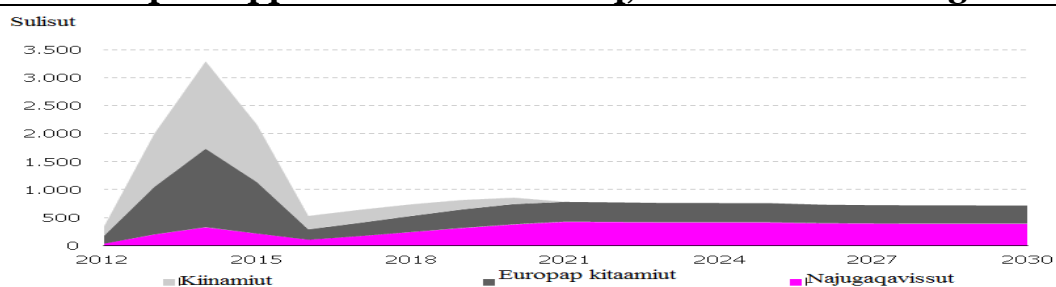
Attaveqarnikkut suliniutit illuatungeriit tamarmik qanoq annertutigisumik pissarsisinnaanerat pissutsit
ataasiakkat qanoq innerannit aalajangerneqartarpoq, taamaattumik takussutissiami 1-imi attaveqarnermut
tunngasuni pissarsiassat qanoq annertutiginissaat aalajangersimasumik annertussusillissallugu
nalorninartutut inississimavarput.

1.1.2 Periarfissat takkukkaangata

Aqqutip aappaa anigaasatigut siuariartuutaasinnaasoq tassaavoq aatsitassarsiortut ikummatissarsiortullu
najuunnerinnarmikkut 'ingerlaannartumik' sunniuteqarnerat; tassa suliassavitsik tassaasoq aatsitassanik
ikummatissanillu qalluinnermikkut aqqutigalugu sunniutaat. Uani pineqarput nunaqavissunik sulisoqarnek,
piginnaanngorsaaneq aammalu najukkami suliffeqarfinnik suliaqqineq.

London Mining-ip naatsorsuutigaa sanaartornermi ingerlatsinermilu nunaqavissunik 300-nik sulisoqarsinnaanissani, takuuk takussutissiaq 2. Sanaartornerup nalaani sulisussanit tamarmiusunit ikitsuinnaat sulisorineqarsinnaassapput, sanaartornerli naammassippat ingerlatsinermi nunaqavissut sulisorineqartut amerlissallutik.

Assiliartaq 2 Togqaannartumik sulineq, sanaartornermi ingerlatsinermilu

Malugiuq: Sulisussat pillugit kisitsisit London Miningip missingersuusiarai, kisitsisit takku Inuiaqatigiinnut Sunniutissaasa Nalilersorneqarneranut (SIA) 2012-imi julimeersumut naapertuupput (London Mining (2012). Ilimagisat il.il. pillugit annertunerusumik paasisaqarusukkuit ilanngussa takuuk.

Najoqqutarineqartoq: London Mining (2012) namminerlu naatsorsuinerit

Aningaasat inuiaqatigiit pissarsiassaata annerpaatinniarlugit, isumaqarpugut aatsitassarsiortut ikummatissarsiortullu nunaqavissunik pilersuisussarsiortariaqartut. Taamaattumik pilersuisussarsiortorinnarmik suliaqartussanik, najukkamilu inuussutissarsiummik ingerlatalinnut attaveqartarlutik periarfissaasusussanik, atorfinitsitsisariaqarput, takuuk Paasissutissiivik 1. Ingerlatseqatigiiffiit najukkami suliffeqarfinnik sullissisussarsiorpata taava najukkami suliffeqarfiit niueriaatsinik nutaanik, sullissinerup pitsaassusaata qanoq ittussaananik aammalu aqutsinermi sakkussanik nutaanik pissarsissapput. Inuussutissarsiummik ingerlatsinerup pitsaassusaata naammassisaqarsinnaassusaatalu nukittorsarneqarnissaa aammalu suliffeqarfiit allisarnissaannut, isertitaqarnerulernissaannut inuiaqatigiillu aningaasaqarnikkut atugarissaarfiulernissaannut periarfissaqalissalluni. Aamma paasissutissiivik takuuk. Taamaliornikkut aatsitassarsiortut ikummatissarsiortuillu iluaqutigiligassaata aamma Namminersorlutik Oqartussanut iluaqutaasinnaapput.

Paasissutissiivik 1 Najukkami pilersuisussarsiornermut /sullissisussarsiornermut tunngatillugu Aatsitassarsiorfik Diaviup aamma Suliniutip Hebronip periusaat

Najukkameersunik sullissisoqarnissap / pilersuisoqarnissap qanoq annertutiginissaaanut Innuttaasut suliffeqarfiillu pissarsiassaas pillugit isumaqatigiisummi (IBA) Aatsitassarsiorfiup Diaviup anguniakkani angusinnaajumallugit Rio Tinto, suliffeqarfissuarmik Aatitassarsiorfik Diavimmik piginnittoq aalajangerpoq 'saqqumilaartumik' periuseqarniarluni. suliffeqarfiup Business Development Manager sullissisussarsiaraa. Atorfik taanna suliffeqarfinnit aatsitassarsiornermik suliaqartunit ilaatinneqartarnera nalinginnaasuunngilaq. Taassunga suliaasariligassaa tassavoq Diaviup niuernermini anguniagassaanik akuerisaasunik suliaqarnissaq, taamaalioreerunilu suliffeqarfiit isumaqatigiissusiussagunik suna pisariaqartinneraat ikiussallugit, tamatumalu kingorna avannaani / najukkami suliffeqarfiit periarfissanik taakkuninnga atuinnissaannut ikiussallugit.

Aamma najukkami pilersuisussarsiornermi / sullissisussarnermi nutaallorluni periuseqarnissaq Diaviup toqqarpaa, taamaaliornermigut najukkami suliffeqarfiit naammassisaqarsinnaasutsumik ineriartortitsinnaannik ikiorsinnaajumallugit. Diaviup nammineq sulisuni atorlugit suliaasanik suliarinninnermut taarsiullugu najukkami sanaartorfiutillit namminneq sulisutik sulisoralugit neqeroorteqartussanngortippai. Suliffeqarfiit najukkami najugallit suliffeqarfiillu nunap inoqqaavinit pigineqartut tapersersornissaat tamatumani siunertarineqarpoq.

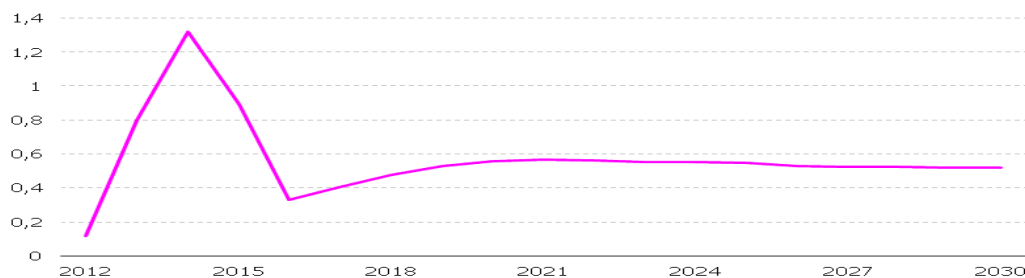
Assersuutissaq alla tassaavoq uuliasiornermik suliallip Hebron-ip suliffeqarfiit nunaqavissut pilersuisumik suleriaatsiminnik eqaallisaanissaannut ikiuisarnera. Assersuutitalugu naatsorsuusiornermut, nalunaarusiornermut, suleriaatsinullu allanut kiisalu pitsaassutsumik nakkutiginninnermut atorunik atuilernissaannut. Suliffeqarfimmik taamatut ineriartortitsineq suliffeqarfiit aningaasarsiornerulernissaannut, alliaartornissaannut aammalu sullisinermik pitsaassusaannik qaffassaanissaannut iluaqutaasarpog.

Najoqqutarineqartoq: Tom Hoefer (2004); Diavik-The art of the possible, Delivered at The Northern Mines Ministers Conference, Ottawa. Interviews med Hebron-repræsentant.

Aamma aatsitassarsiorlut ikummatissarsiorlut najukkami suliffeqarfinnik sullissisussarsiornermikkut pilersuisuminnik peqataatsippata tamanna inuiaqatigiit aningaasaqarnerannut annertuumik pingaaruteqassaaq. Isuani saviminissarsiorfissap Inuiaqatigiinnut Sunniutissaasa Nalilersorneqarnerani (SIA) paasissutissat aallaavigalugit tamatuma inuiaqatigiit aningaasaqarnerannut qanoq sunniuneqarnissaa naatsorsorsimavarput, matumani aallaavigneqarluni London Mining-ip najukkami suliffeqarfinnit sullinneqarnissani pimoorullugu anguniarpagu aammalu taakku suliaminnik naammassinnissinnaanerat 10 %-imik qaffatsitsisinnaaneraat. Taamaattoqassappat suliffeqarfiit sulisullu isertitaat malunnaatilimmik qaffattussaapput, tassa Nunap tunisassiaasa ataatsimut nalingasa (BNP) 1/2 %-iattut annertutigisumik, tak. Assiliartaq 3.

Assiliartaq 3 Najukkami pilersuisut / sullissisut suliarisinnaasaasa 10 %-imik qaffannissaannut Nunap tunisassiasa ataatsimut nalingata sunniutai

2010-mi Tunisassiat ataatsimut nalingat %-ittinngorlugu

Malugiuk: Suliassinneqartarneq, sulisussat aningaasaatillu allanngorannginnerat aallaavigalugit suliarisinnaasat 10 %-imik qaffannissaat pilersuisut / sullissisut suliaasa nalingisa tamarmiusut annertuseriarnerinik tunngaveqarpoq. Ilimagisat itisilerlugit allaaserineqarnerat ilanngussami takuuk. Pilersuisut / sullissisut illuliormik, sanaartormik assartuormik kiffartuussinermillu suliaqarput, tak. Copenhagen Economicsip (2011) Namminersorlutik Oqartussat sullinneranni angusaai.

Najoqqutarineqartoq: Nammineq naatsorsukkat

Isumaqarpuguttaaq sanaartornerup nalaani pilersuisut nunami najugaqartut periarfissinneqarsimasuugunik sulisunik 1.000-it angullugit amerlassusilinnik pilersuisinnaassuseqarlualuurtut. Maannali periarfissinneqarsimannginnertik pissutigalugu sanaartornerup nalaani Isuani saviminissarsiorfissaq sanaartorneqalerpat sulisussanik pilersuinissamut periarfissaqanngillat. Suliffissanik 210-430-inik pilersuisunut suliaqartitsitsisinnanissani London Mining naatsorsuutigaa⁴. Tamatuma takutippaa sanaartornerup nalaani nunaqavissunik sulisoqarnissamut periarfissaqarlualuortoq. Taamaallutik nunaqavissut suliffeqarfiutaasa suliassanik ilikkariartornerat sulisorisinnaasanillu peqaleriartornerat nukinnapoq London Mining-imillu tapersorsorneqartariaqarluni, tassami taamaliorneq London Mining-imut iluaqutissaqartaqtussaammat.

Aamma Isuani suliniummi suisussat aatsitassarsiorfiujumaartussani ikummatissarsiorfiujumaartussanilu sulilernissaminut periarfissaqarlualersinnaapput. Tamakku ilaatigut peqqutaalutik sulisussat suliffeqarfiillu nunaqativissut sulisussarsiarineqartariaqarput sanaartornerminngaanniillu ilaatinneqartariaqarlutik. Aatsitassarsiorfissamut ikummatissarsiorfissamullu sanaartornermi piginnaanerilikkat aatsitassarsiorfissami ikummatissarsiorfissamilu tullinnguuttumi atorneqarsinnaappoq. Aatsitassarsiorluni ikummatissarsiorlunilu suliniummi ataatsimi piginnaanerilikkat suliummi tulliuuttumi atorneqarsinnaapput.

⁴ London Mining (2012).

Aatsitassarsiornermi ikummatissarsiornermillu suliniutit aqqutigalugit piffissap ingerlanerani nunaqavissut immikkut ineriartortitsivigineqassapput, suliffeqarfiit annerulerlutik isertitallu amerlanerulerlutik. Canadap avannaani aatsitassarsiornermi ikummatissarsiornermillu misilittakkat takutippaat immikkut ilisimasani ima katersisoqarsinnaatigisartoq allaat nunanut allanut aatsitassarsiorfiusunut ilisimasat tuniniarneqarsinnaalersimallutik. Taamaalilluni nunaqavissunik sulisussarsiorneq siunissami avammut tunisassiorneq tunngaviliisinnaavoq.

Taassuma saniatigut sanaartornermi ingerlatsinermilu piginnaaneriit ujartorneqartut imminnut ataqtiginnerat takusinnaavarput. Taamaalillutik najukkami sulisut suliffeqarfiillu sanaartornermi piginnaaneriilersimasatik aamma ingerlatsinermi atorluarsinnaassavaat, tak. Takussutissiaq 2.

Takussutissiaq 2 Isuani saviminissarsiorfiup sanaartorneqarnerani ingerlanneqarneranilu suliaassat nunaqavissunit suliarineqarsinnaasunik sanilliussineq

Ingerlatsinermi	Sanaartornermi
Peqqissutsikkut sullissisut	x
Igaffimmi sulisut	x
Laboratorieteknikerit	
Allatsit	x
IT-assistentit	x
Sungiusaanermik ataqtigiiisaarisut	
Sulisoqarneq (HR)	x
Avatangiisit pillugit teknikkerit	
Peqqissaanermik ilinniarsimasut	x
Isumannaallisaanermik ilinnarsimasut	x
Nunakkoortatini aquttut	x
Assaassutini, truckinik bulldozerinillu ingerlatsisut	x
Talittarfimmi suliaassat	x
Umiarsuit sumiissusersiornerannut sullissisut	

Malugiuk: Inuiaqatigiinnut Sunniutissaasa Nalilersorneqarnerani (SIA) ingerlatsinermi suliasat nunaqavissunit suliarineqarsinnaasut London Miningip sukumiisumik allattorpai. Sanaartornerup nalaani sullissisoqarnissamut / kiffartuussisoqarnissamut isumaqatigiissutit ataatsimoortut atorineqarnerupput, taamaattumik Inuiaqatigiinnut Sunniutissaasa Nalilersorneqarnerat (SIA) suliasat suunerisa allattorsimaffiannik imaqanngilaq. Takussutissiami ingerlatsinermi sanaartornermilu suliasat assigiittutut nalilersimasaavut x-lersorsimavavut. Assersuutigalugu ingerlatsinermi 'igaffimmi sulisut' atorfissaqartinneqarput (tamanna Inuiaqatigiinnut Sunniutissaasa Nalilersorneqarnerani (SIA) erseqqippoq), akerlianilli sanaartornerup nalaali sullinneqarnissamik isumaqatigiissutini allassimaannarluni 'nerisassatigut isumagineqarneq', tak. Inuiaqatigiinnut Sunniutissaasa Nalilersorneqarnerani (SIA). Taamaakkaluartoq 'igaffimmi sulisut' x-ilersimavarput, tassami ilimagigatsigut isumaqatigiissutini nerisassanik pilersorneqarneq igaffimmi sulisoqarnertut taaneqarsinnaasoq.

Najoqqutarineqartoq: London Mining (2012)

1.2 Innuttaasut suliffeqarfiillu pissarsiassaas pillugit aallaqqaataaniit isumaqatigiissuteqarneq (IBA) pitsaasumik angusaqarfiusinnaavoq

Innuttaasut suliffeqarfiillu pissarsiassaas pillugit isumaqatigiissutini taaneqartut (IBA) aallaqqaataaniit pitsaasumik aallartinnissamut pingaarteqarput. Innuttaasut suliffeqarfiillu pissarsiassaas pillugit aallaqqaataaniit isumaqatigiissut (IBA) tassaavoq oqartussaasut aamma aatsitassarsiortut ikummatissarsiortullu atsiotatigiinnermikkut isumaqatigiissutaat. Taanna aatsitassarsiortuup ikummatissarsiortullu anguniagassanik iliuusissaanillu tigussaasunik, ingerlatseqatigiiffiup najuunnermini nunap anigaasaqarnikkut atugarissaarnerata qaffassarnisaanut tunniussaqaarnissaanut periarfissanik imaqarpoq.

Innuttaasut suliffeqarfiillu pissarsiassaas pillugit isumaqatigiissutitigut najugaqarvissut salliutillugit sulisorunissaat aammalu pilersuisussanik najugaqavissunik isumaqateqarnissaq qulannaarneqassaaq, taavalu aamma siusinaarluni kiffartuussisussarsiorneqassaaq qulakkeerneqassalluni. Newfoundlandimi Labradorimilu uuliamik qalluiviup Hebronip piginnittuisa innuttaasut suliffeqarfiillu pissarsiassaas pillugit isumaqatigiissutaanni 2008-mi aatsiorneqartumi⁵ allassimavoq, sanaartornermi sulisussat nunanit allaneersut sulisorineqassat, aatsaalli taakku sulisorineqarsinnaasut najukkami sulisorinnaasat neqeroornissaminut periarfisseqqaarlugit.

Tassa imaappoq sulisussat pilersuisussallu nunaqavissut pisarneq malillugu pilersuisussanut nunanit allaneersunut pinngitsooratik 'unammillersinnaasariaqarnerat' aallaaviussanngitsoq. Taamaallitutik aatsitassarsiortermik ikummatissarsiortermillu suliallit najukkami inuussutissarsiortut *ineriartornissaannik* periarfissinneqarput. Anigaasaqarnerinnaq aallaavigissagaanni aatsitassarsiortut ikummatissarsiortullu nunanit allaneersunik sulisoqarluarsinnaapput, najukkami sulisussat ingerlatsiviillu 'pissarsiarisinnaasat tamaasa' najukkami akissarsiat malillugit akissarsiaqartussat salliussimagunikkit. Tamakku tamarmik innuttaasut suliffeqarfiillu pissarsiassaas pillugit isumaqatigiissummi aallaqqasussaapput.

Innuttaasut suliffeqarfiillu pissarsiassaas pillugit isumaqatigiissut akuerineqareerpat malitseqartinneqassaaq, oqartussaasullu innuttaasut suliffeqarfiillu pissarsiassaas pillugit isumaqatigiissut piumasaqaatinik naammassinninnersoq aammalu periarfissat unammiligassallu qanoq iliuuseqarfigineqartassanersut qulakkeeriarlugit aalajangiisassallutik. Canadap avannaani periuksineqartartut assigalugit Namminersorlutik Oqartussat, aatsitassarsiortut ikummatissarsiortut aammalu soqutigisaqatigiit naleqquttut oqaloqatigiinnerisigut tamanna pisinnaavoq. Canada uuliamik

⁵ Takuuk <http://hebronproject.com/the-project/project-benefits.aspx>

qalluinnermut tunngatillugu aqqissuussinnermut oqartussanik (C-NLOPB⁶) pilersitsisoqarsimavoq, taakku innuttaasut suliffeqarfiillu pissarsiassaas pillugit isumaqatigiisummik kiisalu avatangiisitigut isumannaallisaanikkullu pisusaaffinnik alaatsinaasissapput eqqortitsiniassallutillu. Isumaqatigiissutinik pisusaaffinnillu unioqqutitsisoqarpat, taava C-NLOPB eqqartuussisunut suliaassanngortitsisinnaavoq, tunisassiornermik unitsitsisinnaalluni imaluunniit ajornerpaatut isumaqatigiisummik atorunnaarsitsisinnaalluni⁷. Tamatumunnga assingusumik Kalaallit Nunaanni iliuuseqartoqarsinnaavoq. Isuani saviminissarsiorfissamit akileraarutitigut isertitarpassuaqarnissamut periarfissat eqqarsaatigalugut, tassa ukiut 15-it ingerlaneranni 30 mia. koruunit, takuuk London Miningip Inuiaqatigiinnut Sunniutissai pillugit Nalilersugaa (SIA), Kalaallit Nunaannut akileraarutissat qanoq annertutiginerat qiviassagaanni, malitsinniarneqartariaqarput.

Innuttaasut suliffeqarfiillu pissarsiassaas pillugit isumaqatigiissut pillugu pitsaanerpaamik isumaqatigiissusiorsinnaassagutta, siunertat pillugit isumaqatigiittariaqarpugut kiisalu ataqatigiittariaqarluta ataatsimillu oqariartuuteqartariaqarluta. Siunertat tassaapput aatsitassarsiortut ikummatissarsiortullu iliuuseerisinnaasaas, nunap aningaasaqaranut pitsaanerpaamik siuarsaataasinnaasut. Tamakku nalunaarusiami qitiutinneqartunut ilaapput. Tassa aatsitassarsiortunik ikummatissarsiortunillu isumaqatigiinniarnermi Namminersorlutik Oqartussanit siulersorneqartuni ataatsimik oqariartuuteqarsinnaassuseq ataqatigiissinnaassuserlu. Namminersorlutik Oqartussat taamaalorsinnaappata isumaqatigiinniarneqarsallu piareersarnerini soqutigisaqartut peqataatissinnaagunikkit tamanna Namminersorlutik Oqartuissanut nukittorsataasaaq.

1.3 Kukukooq mannillu

Aallaqqaataaniit najukkami sulisussanik suliffeqarfinnillu pimoorussilluni peqataatsitsinikkut najukkami sulisussat suliffeqarfiillu pioreersut aatsitassarsiortunit ikummatissarsiortunillu nutsunneqalernissaas navianaateqarsinnaavoq, tassami suliffissaaleqisut apparnatik sulisinnaasut nalilinnillu pilersitsineq aamma taamaaqataanik qaffattussaassanngimmata. Najukkami sulisussanik najukkamillu kiffartuussisussanik piumasaqarneq qaffassappat nuna tamakkerlugu akissarsiat akillu taamaaqataanik qaffissinnaapput. Tamatuma suliffeqarfiit aningaasartuutat sutigut tamatigut qaffatsissavai. Taama pisoqarpat inuiaqatigiit aningaasaqarnikkut aatsitassarsiortunit ikummatissarsiortunillu pissarsiassaas mangiarneqalissapput.

Taamaattumik inuiaqatigiit annerpaamik aningaasaqarnikkut pissarsissappata Namminersorlutik Oqartussat nutarterisariaqarput, taamaaliornikkut sulisorineqarsinnaasut amerlisinniarlugit nunamili nuttarsinnaaneq annertusarniarlugu assersuutigalugu qangali inuussutissarsiutit allamut ikaarsaariartinnerisigut, suliffissarsiornissamut peqqutissat nukittorsarnerisigut, suliffissaaleqisut nunami sumiluunniit suliffissalimmut ornigussinnaanerisa pitsanngorsaaviginerisigut aammalu ilisimasat, sulisussat aningaasallu nunanit allaneersunit pigineqartut nunami pigiinnarnissaasa qulakkeeriviginerisut, taamaaliornikkut taakku nunami inuussutissarsiortunut innuttaasunullu iluaqutaasinnaaniassammata. Naalakkersuisut 2025-mut pilersaarutaanni qanittumi tamanut saqqummiunneqartumi inassuteqaaterpassuit ilaat pisariaqartuupput.

⁶ Canada-Newfoundland and Labrador Offshore Petroleum Board (CNLOPB).

⁷ Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfik (2012), 'Newfoundlandimi Labradorimilu uuliamik tunisassiornerup ineriartortinneqarneranit milisittakkat', qupp. 40

Taamaattumik sapinngisamik annerpaamik pissarsisoqassappat nutarterisoqartariaqarpoq. Tamanna aningaasaqarnikkut annertuallaamik ingerlatsisoqalernissaanut unammilligassanut akissutaasinnaavoq. Tassami sunaluunniit avataanit piumasaqarneq taama annertutigisoq sumiikkaluaraanniluunniit aningaasaqarnikkut annertuallaamik ingerlatsisoqarnissaanik navianartorsiortitsisinnaammat, naak aningaasatigut atukkanik kivitsisoqarnissaanut pinngitsoorneqarsinnaanngikkaluarluni. Apeqqummi naammassisassami matumani kukkukooq mallillu assersuutaasinnaapput: Najukkami inuussutissarsiummik ingerlataqartut angivallaannginnamik suliassanullu sungiussisimannginnamik piumasaqaatit naammassisinnaanngilaat. Paarlattuanilli aatsitassarsiorfiit taakkunatigorpiaq inuussutissarsiummik ingerlatalinnut nukittorsaataasinnaallutik. Taamaattumik periarfissanik atuarluanaissaq kinguarteqattaartariaqanngilaq.

Qujanartumilli pissutsit imaapput nutarterinngikkaanni iluanaaruteqartoqarsinnaanngilaq. Isumaqarpugut ingerlaatsikkut pissutsit atuuttut pilersitaannik suliffissaaleqisut, aatsitassarsiorlut ikummatissarsiorlutu sulisussameernerat atorluaraanni, ikilisarneqarsinnaasut. Nalinginnasuni taamaattoqarnissaa naatsorsuutigineqartanngikkaluarpoq, isumaqarpugulli tamanna Kalaallit Nunaanni pisinnaassasoq. Tamatumunnga peqqutaasoq tassaaavoq suliffissanik amigaateqartoqarnera. Suliffissat ilaannakortut nunallu avinngarusimasortaani suliffissaaleqineq, akissarsiat minnerpaaffissaasa (allanut naleqqiullutik) qaffasippallaarnerannik akullugu, tassami akissarsiat naammaginartumik appartinneqanngippata ingerlatseqatigiiffiit najukkani suliffeqarfinnik atuerusunnginerat pissutsit atuuttut pilersitaannik suliffissaaleqineq annertunerulertarmat. Tamatuma kingunerisimavaa pissusissamisuunngitsumik suliffissaaleqisut amerlanerujussuat aammalu suliffeqarfiit minnerusumik annersusumilluunniit tapiissutaannarnik nappatillit pilersinneqarsimallutik. Attaveqarnikkut amigaatit ajornartorsiummut sakkortusaataapput, tassami inuit najukkamik avataannut suliffissarsiorsinnaanerannik killilersuisuugamik⁸. Suliffissaaleqisut amerliartornissaannik ilimasunnerup aammalu sivisuumik suliffissaaleqisarnerup naggataatigut inuit suliffissarsiorinissamut sapiissusaarutsittarpai. Tamatuma naggataatigut kingunerisinnaavaa inuit suliffissarsiorinissamut sapiissutsiminnik annaasaqarnerat, taamaalillutillu sulisinnaasunut akuujunnaarlutik⁹. Aatsitassarsiorneq ikummatissarsiornerlu ilutigalugit suliffissat nutaat pinngoralissapput, taamaalillutillu aamma suliffissat neqeroorutaasinnaasut amerlissallutik.

⁸ Takuuk Gibbons aamma Machin-ip (2006) attaveqaatit suliffeqarnermut pingaarutaat pillugu allaaserisaat

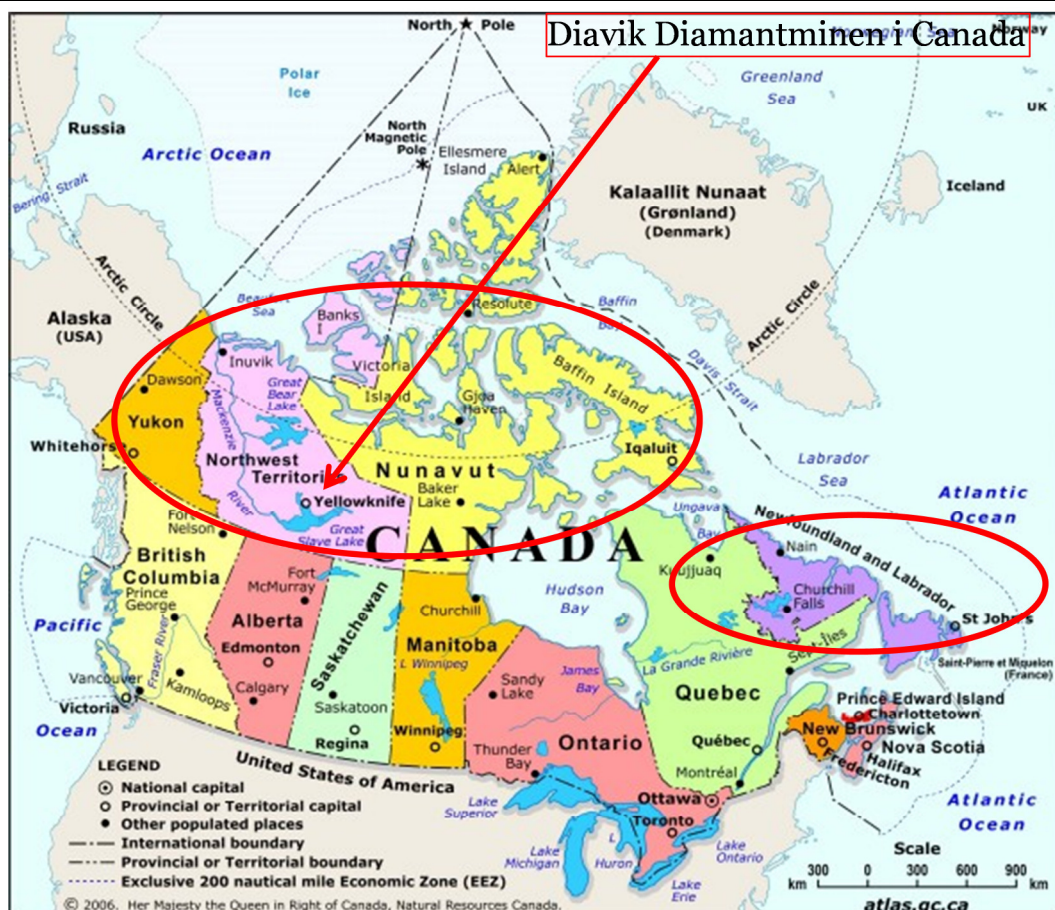
⁹ Sunniut taanna 'discouraged worker' effekt-imik taaneqartarpoq – aamma tak. Ham Mulder Hooimeijer (2000)

Kapitel 2

2 Canadap avannaanit ilikkakkat

Canadap avannaa tassaavoq atsitassarsiorfik uuliasiorlunilu qillerivik. Canadap avannaani nunap immikkoortui Yukon, Northwest Territory aamma Nunavut ilaatigullu Newfoundland Labradorilu amerlasuutigut Kalaallit Nunaannut assingupput. Annertunersaani sila issuttuuvoq nunallu inoqqaavi amerlasuut nunaqarfinni illoqarfeeqqanilu imminnut ungasissuni imminnullu attaveqarluanningsuni, nalugaqarput, tak. Assiliartaq 4.

Assiliartaq 4 Canadami nunap immikkoortui avannarllit

Najoqqutarineqartoq:

Google maps kiisalu Diavimmi aatsitassarsiorfik pillugu paasissutissat.

Yukon 30.000-it missaani inoqarpoq taakkunannga 25%-it nunap inoqqaaralugit¹⁰. Northwest Territory 41.000-inik inoqarpoq taakkulu affai nunap inoqqaaralugit. Illoqarfiit pingaarnersaanni Yellowknife-mi inuit 19.000-ingajaat najugaqarput. Nunaavut 29.000-inik inoqarpoq, taakkunanngalu 85%-it nunap inoqqaaralugit¹¹.

Yukonimi, Northwest Territorymi Nunavummilu aatsitassarsiorfiit arfiniliupput, tassunga ilaalluni Diamantisiorfik Diavik, taannalu kapitalimi matumani arlaleriarluta aallaavigisassavarput. Aatsitassarsiorfinnit taakkunannga arfiniliusunit 2010-mi tunisassiat nalingat canadamiut dollarsinnngorlugit 2,6 mia-it qaangerpaat.

Newfoundland Labradorilu nunap immikkoortui anngajaajupput 1/2 millionit angullugit inoqarlutik, taakkunanilu tuluit oqaasii atorneqarnippaajupput 5%-ilu nunap inoqqaavisa oqaasiinik oqaaseqartuullutik, tamaaniupput uuliasiorfiit taakkununga ilaalluni Hibernia, White Rose aamma Hebron, taakku aamma aallavigisassavavut¹².

Canadami najugalinnut nunallu immikkoortuinut aatsitassarsiorlut ikummatissarsiorlutu aningaasaqarnikkut atugarissaarnissaannut aqqutit pingasut atorlugit tunniuttaga pingaarnertut saqqummiutissavavut. Tassaappullu assersuutigalugu aatsitassarsiorfimmi toqqaannartumik sulineq kiisalu sulisussanik suungiisaanerit ilinniartitsinerillu. Najukkami inuussutissarsiummik ingerlataqartunit pilersorneqarnissaq isumaqatigiissutigineqarsimavoq. Tassalu najukkami inuiaqatigiit nalinginnaasumik suliniuteqarnerat, soorlu aatsitassarsiornermut ikummatissarsiornermullu naleqquttunik ilinniagaqarnissamut aningaasanik tapiissuteqarnerit. Aqqutissalli atugassarititaasullu taakku naalakkersuinikkut sulialinnit tapersersorneqarput. Taamaalliluta paasivarput pitsassumik atugassaqaqtitsigaanni periarfissat atorluarneqarsinnaasut.

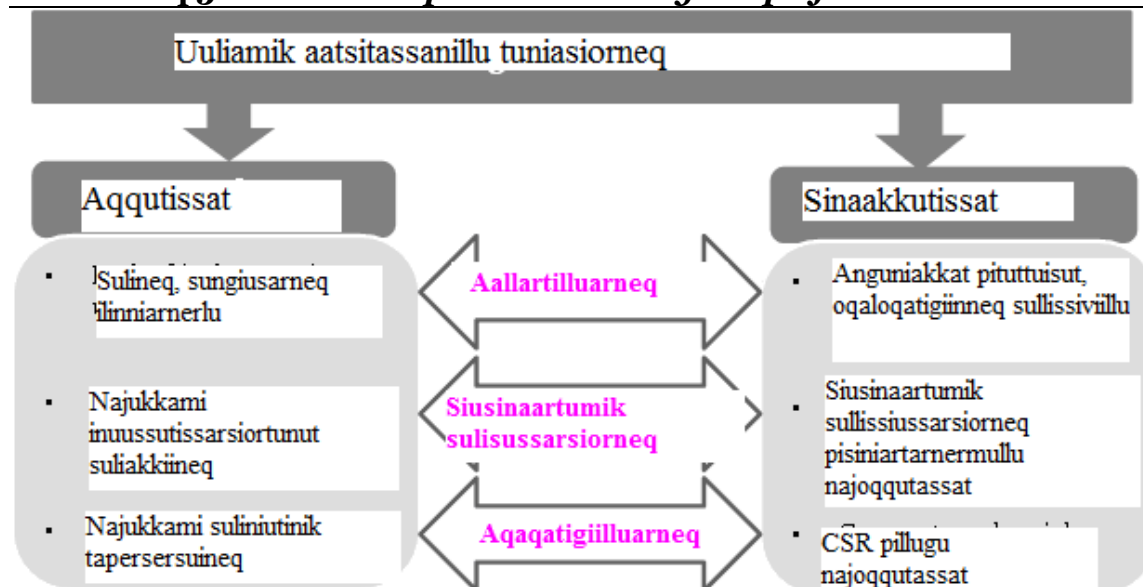
Taamaaliornikkut aatsitassarsiorlut ikummatissarsiorlutu aallartilluarsimapput najukkamilu sulisussanik suliffissaqaqtitsilersimallutik, najukkami inuussutissarsiummik ingerlatalit peqataatinneqalersimallutik, piginnaanikkut ineriartortitsisoqalersimalluni suliffeqarfiillu alliatulersimallutik taavalu aamma aatsitassarsiorlut ikummatissarsiorlutu aammalu najukkami inuiaqatigiit tatigeqatigiillutik suleqatigiilersimallutik (ataqatigiillualersimallutik). Pissutsit taakku Assiliartaq 5-imi saqqummersippavut.

¹⁰ Nunaqavissutut matumani pineqartut indianeriupput, Métis aamma Inuit.

¹¹ Se <http://www12.statcan.gc.ca/census-recensement/index-eng.cfm>

¹² Se Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfik (2012), 'Newfoundlandimi Labradorimilu uuliamik tunisassiornerup ineriartortinneqarneranit milisittakkat', qupp. 6

Assiliartaq 5 Suliniutinit pitsaasunik angusaqarfiusimasunit misilittakkat

Malugiuk: [Note]

Najoqqutarineqartoq: Nammineq suliaq

2.1 Aallaqqaataaniit aallartilluarneq

Inatsisitigut tunngaviumik sinaakktissat aallaqqaataaniit inissinneqareersimassapput. Inatsisiliornermi pingaarutillit pingasut pingaarnerusutut sammissavavut.

Siulliupput isumaqatigiissutit. Tassaasinnaapput Canadami *Land Claims Agreement*, taakku aatsitassarsiorniarlutik ikummatissarsiorniarlutillu qinnuteqartut sorliit isumalluutit atuisinnaanerannik, aammalu aatsitassarsiorut ikummatissarsiorutullu qanoq akileraartarnissaat iluanaarutiminnillu qanoq annertutigisunik najukkami inuiaqatigiinnut Canadallu naalakkersuisuinut akiliisarnissaannik akuersisartuupput. Tamanna ilaatigut Kalaallit Nunaanni aatsitassat ikummatissallu pillugit inatsimmut assersuunneqarsinnaavoq. Aamma Inuiaqatigiinnut Sunniutissaasa Nalilersorneqarnerat (IBA) atorlugu suliniut pisortanit qanoq annertutigisumik iluanaarutaassanersoq allaaserineqassaaq. Sunniutigisassat pillugit nalilersuineri najukkami sulisinnaasut, suliffiit ilinniartassat, piginnaanngorsaalluni pikkorissaanerit aammalu pilersuisut qanoq annertutigisumik atornerqarnissaat sukumiisumik annertusilersorneqatarpoq. Inuiaqatigiinnut Sunniutissaasa Nalilersorneqarneranni (IBA) najukkami sulisinnaasut tunngaviumik qulakkeerneqassaput. Najukkami suliffissarsiorut piginnaasassatut suliffiup piumasaqaatai naammassisinnaagunigit sulisussatut tiguneqassaaq, suliffissarsiorutlu avataaneersoq suliffissarsiorut najukkami najugallip assingit piginnaaneqaraluaruniluunniit sulisussarsiarineqassanani.

Paasissutissiivik 2 White Rose aamma Hibernia, nunaqavissunik sulisoqarnikkut iluanaarutaasussanik pilersaarut

"Uliaqarfik White Rose Husky Energimit ingerlanneqarpoq immallu naqqani, puttasuik sunisassiorfittalimmik uninngasuuteqarfimmillu, qillerifeqarluni (FPSO). Uuliaqarfik ullormut nappartanik 0,14 mio-ninik qalluiffiusinnaavoq, tunisassiornerlu 2005-imi aallartinneqarluni. Iluanaarutaasussanik pilersaarummi, ingerlatseqatigiiffiup 2001-imi ineriartortitsinissamut qinnuteqaataanut ilaasumi, sanaartornermi taamtuttaaq ingerlatsinermi suliniutip nalunaaquttap akunneri sulinissamut pisariaqartitai missingersorneqarput. Ukiuni aqqaneq-malunni suliaqarnissami White Rosep naatsorsuutigaa nal. ak. suliffissat 12 mio-nit atorfissaqartinneqassasut, taakku 57 %-ii sanaartornermi 43%-iilu ingerlatsinermi atorneqartussaallunik. Hiberbiap suliaani nunaqavissunik sulisoqarnissamut kisitsisaataa aamma taamma qaffasitsigipput, inuit ukiumut sulisorineqartussat 26.000-iusut 59%-ii sanaartornermi nunaqavissunik sulisoqarluni ingerlatassaallutik, 83%-iilu ingerlatsinermi ukiumi siullermi nunaqavissunik sulisoqarluni suliarineqartussaallutik. Sanaartornermi suliassat amerlanersaat nunaqavissunit suliarineqarnissaat White Rosep naatsorsuutigaa, ingerlatsinermilu suliassat nunaqavissuinnarnik sulisoqarnikkut suliarineqassallutik. Suliassat suuneri aallaavigalugit nunaqavissut sulininnaasut pillugit pilersaarummi nassuiaateqartoqarpoq. Inerniliunneqarpoq suliniummi sulisussat pisariaqartinneqartut Newfoundlandimeersunik ataatsimut isigalugu sulisussarsisoqarsinnaasoq"

Najoqqutarineqartoq: Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqaarfik. ' Newfoundlandimi Labradorimilu uuliamik tunisassiornerup ineriartortinneqarneranit milisittakkat', qupp. 38

Aappaat tassaavoq pisunik malittarinneq. Assersuutigalugu Inuiaqatigiinnut Sunniutissaasa Nalilersorneqarnerannik (IBA) malittarinneq kiisalu unammilligassat assigiinngitsut takkussortut suliniutissatullu pilersaarutit pillugit soqutiginnittunik sammisamut naapertuuttunik oqaloqateqartuarneq. Canadami tamanna imaannaanngitsuvoq, tassami soqutiginnittut assigiinngitsorpasuummata tassaallutik nunaqavissut, sulinermit inuussutissarsiutillit peqatigiiffii, sulisitsisut peqatigiiffii il.il., tamakku assigiinngilluinnartumik inissisimasuusarput, (amerlanertigut nunap inoqqaavi isumalluutininik aatsitassarsiortut ikummatissarsiortullu iluaqutigiumasaannik piginnittuullutik, tak. Land Claims Agreement), taavalu aamma nunap immikkoortuini naalakkersuisut naalagaaffimmilu naalakkersuisut.

Pingajuat tassaavoq inatsisinik aalajangikkanik eqquutitsiniaaneq. Taamaaliornikkut aningaasanut tunngasut, kulturimut tunngasut aammalu avatangiisinut tunngasut pillugit isumaqatigiinngissuteqarnerit pilertortumik aqqinneqarnissaat qulakkeerneqartarpoq. Uuliamik qalluinnermut tunngatillugu aqqissuussinnermut oqartussanik C-NLOPB¹³) pilersitsisoqarsimavoq isumaqatigiissutinik alaatsinaattussanik eqqortitsiniartussanillu, taakkununga ilaallutik avatangiisitigut isumannaallisaanikkullu pisussaaffinnik alaatsinaanneq eqqortitsiniaanerlu. C-NLOPB naalagaaffimmi naalakkersuisunut nunallu immikkoortuani naalakkersuisunut attaveqaataavoq.¹⁴ Isumaqatigiissutinik pisusaaffinnillu unioqutitsisoqarpat, taava C-NLOPB eqqartuussisunut suliassanngortitsisinnaavoq, tunisassiornermik unitsitsisinnaalluni imaluunniit ajornerpaatut isumaqatigiissummik atorunnaarsitsisinnaalluni¹⁵.

Qaammatit pingasukkaarlugit uuliasioqatigiiffiit nalunaarusiortassapput, tamatumuuna nalunaarutigalugu pisussaaffitik qanoq annertutigisumik eqqortissimanerlugit. Pisussaaffimminnik eqqortitsisimanngikkunik qinnuigineqassapput tamanna aqqiiviginiarlugu qanoq iliulersaarnertik nassuiaqqullugu. Uuliorfup

¹³ Canada-Newfoundland and Labrador Offshore Petroleum Board (CNLOPB).

¹⁴ Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqaarfik (2012), ' Newfoundlandimi Labradorimilu uuliamik tunisassiornerup ineriartortinneqarneranit milisittakkat', qupp. 46

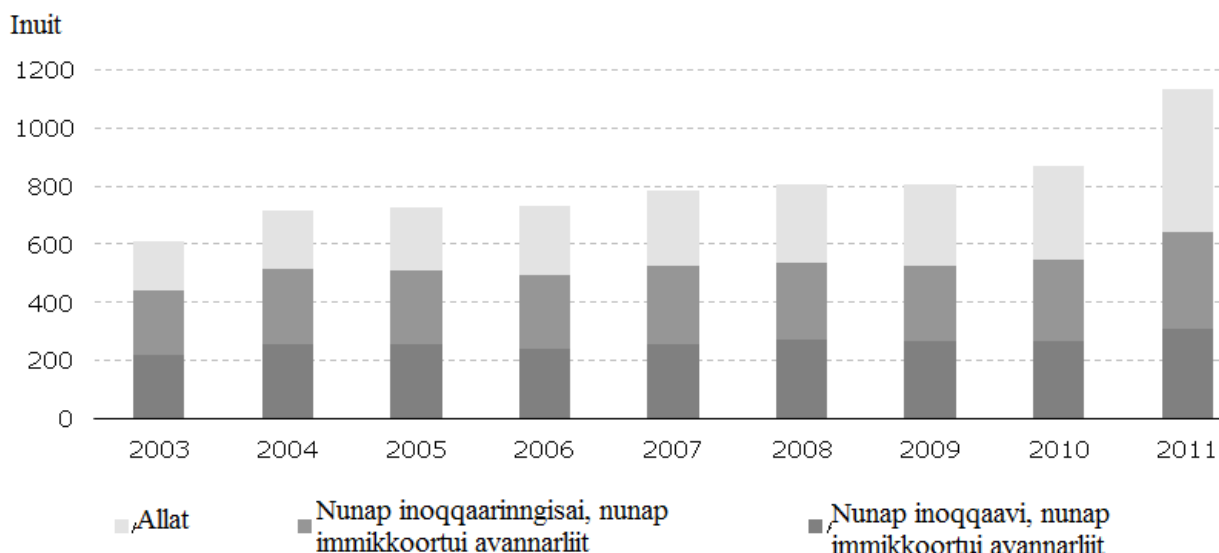
¹⁵ Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqaarfik (2012), ' Newfoundlandimi Labradorimilu uuliamik tunisassiornerup ineriartortinneqarneranit milisittakkat', s. 40

piumasagaatit eqquutsissinnaanngippagit C-NLOBP akiliisitsisinnaavoq, imaluunniit uuliasiorfiup uliamik tunisassiornera unitsissinnaallugu. Ingerlatseqatigiiffiup akuersissutaanik sivitsuinnginneq imaluunniit tunisassiornermik unitsitsigallarneq sakkussaavoq iluaqutaalluinnartartoq, tassami sulianik /tunisassiornermik unitsitsigallarneq uuliamik tunisassiornermik akisoorujussuummat. Aatsitassanuk ikummatissanullu pisortaqaarfiup nalunaarusiaa 2012-imeersoq 'Newfoundlandimi Labradorimilu uliamik tunisassiornerup ineriartorneranit misilittakkat' naapertorlugu C-NLOPB tallimariarluni tunisassiornermik unitsitsisimavoq. Amerlanerit annikinngitsumik uuliaarluerneq peqquteqartumik ulluni ikitsuinnarni unitsitsinerusumapput. Ataaserli qaammatini marlunni-pingasuni unitsitsinerusimavoq, tamatumunnga peqqutaasimalluni uuliap nappartat 1.000-it aniatinneqarsimasunit annerpaap kingunerisaanik aserlassassimasunik aqqiingitsoorneq.

Iluseq taama ittoq aallaavigalugu aallartilluarnissamut Inuiaqatigiinnut Sunniutissaasa Nalilersorneqarnerata (IBA) imai pingaaruteqarput. Matumani Canadami misilittakkat takutippaat, najukkami isumaqatigiinniartartut aatsitassarsiornermik ikummatissarsiornermik isumaqatigiinniarnersa qanoq pitsaatigisumik angusaqaarfiunissaannut pissutsit marluk apeqqutaalluinnartut. Pissutsit taakku marluk tassaapput anguniakkat pillugit isumaqatigiinnissaq aammalu ataqaqatigiinnissaq ataatsimillu oqariartuuteqarnissaq.

Canadami aatsisassarsiorluni ikummaatissarsiorluni suliarpassuit najukkami innuttaasunik amerlaqisunik suliffissaqartitsipput. Northwest Territory-mi aatsitassarsiorfik Diavik, 2003-mi aallartittoq, nunap immikkoortuaneersunik 600-t missaanniittunik sulisoqarpoq, tak. Assiliartaq 6.

Assiliartaq 6 Diavimmi aatsitassarsiorfimmi sulisorineqartut amerlassusaat, ingerlatsinermi

Najoqqutarineqaratoq:

Diavik Diamond Mine (2011)

Nunaqavissulli sanaartulernerminngaanniit aallartittumik sulisorineqalersarput, tassami ingerlatsineri sulinerimmi piginnaanerilersimasatik tullianik aatsitassarsiorfissamik ikummatissarsiorfissamillu sanaartortoqalerpat atorluarsinnaalertaqaramikkit. Sanaartornermi suleqataanikkut piginnaanerilersimasat ingerlatsineri sulinissamut atorneqarluarsinnaapput. Aatsitassarsiorfiit ikummatissarsiorfillu arlallit ataatsikkut ingerlanneqarunik – imaluunniit tullerriaarlugit ingerlanneqarunik – nukiit pigineqalersut tuniluuttutut ittarput, taamaaliornikkut nunaqavissut piginnaaneri ilaartorneqartarlutik pigiinnarneqartarlutillu. Matumani aatsitassarsiorfimmil ikummatissarsiorfimmilu sulisut najukkamilu inuussutissarsiornermik ingerlatallit assigiimmik angusaqartarput, taakkumi suliamiit suliamut sullissinertik pitsanngorsarsinnaavaat annertusarsinnaallugulu.

Nunaqavissunik piginnaanngorsaaneq aammalu taakkuninnga aatsitassarsiorfinni ikummatissarsiorfinnilu sulinissamut sungiusaaneq imminut napatissinnaasumik anigaasarsiorinissamut pingaartuupput. Canadap avannaani nunanilu allani suliaasaqarfinni allani sulinissaminut atorsinnaasaminnik piginnaaneqalersarput, aamma takuuk Paasissutissiivik 3-mi allaaserisaq.

Paasissutissiivik 3 Nunaqavissunik piginnaanngorsaaneq inunnut ataasiakkaanut inuiaqatigiinnullu anigaasaqarnikkut nalilinnik pilersitsisarpoq.

Alaskami innuttaasut aatsitassarsiorluni tunisassiornermi sulinerimikkut sungiusarnitik misillitagarilikkatillug (pingaartumik piffimmi nalugallit) pissutigallugit, naalagaaffimmi suliniutini allani suliffittaarnirnerat ajornannginnerulerpoq: ass. uuliasiornermi sanaartornermillu tunisassiorfinni, avatangiisinik nakkutiginninnernik tuniassiorner aammalu anigaasarsiorinikkut suliffeqarfinni assigiinngitsorpassuarni allani. Suliffimminni imaluunniit sungiusarnerminni / ilinniarnnerminni piginnaanerikkatik pissutigalugit piffimmi najugallit inuiaqatigiinni inuuffigisaminni suliffissani (immaqa avataaneersunit suliffigineqartussaagaluartuni) sulisinnaanerulerput, imaluunniit suliffinni allani ungasissumiittuni inigisartik pigiinnarlugu suliaartorfigisinnaasaminni ulloq unnuarlugu piffissani assigiinngitsuni (tassa imaappoq sapaatip akunnera ataaseq suliarlutik sapaatip akunnera ataaseq sulinngiffeqarlutik). Tamatuma saniatigut aamma sulisut piginnaanerilikkatik pissutigalugit nunarsuarmi tamarmi sulisoriumaneqarsarput: tassa imaappoq piginnaanerit tamakku inuttut periarfissanik qaffassaataasarput.

Najoqqutarineqartoq: Alaska's Miners Association (2012)

Canadami uuliasiornermik ingerlatseqatigiiffiit ilaasa sulisunik ilinniartitsinissamut akisussaaffik tigusiavaat, taamaaliornikkut sulisut eqqortunik piginnaanillit sulisorinnaaniassagamikkit. Tamatumunnga assersuutissat ilagaat ingerlatseqatigiiffiup Husky Energy'p ingerlataa 'coop students'imik taaneqartartoq, tamatumani najukkami ilisimatusarfimmi ilinniartup ilinniarnera Husky Energy-p akilertarpaa, piasaqaatigaluguli ilinniartup ilinniarnermi nalaani uuliasiornermik ingerlatseqatigiiffimmi suliffimmi sungiusarnermi ilaa ingerlattassagaa. Taamaalilluni aqqissuussinerup tamatuma inernerisarpaa ilinniartorpassuit ilinniarnertik naammassigaangamikku ingerlatseqatigiiffimmi sulisunngorusuttarnerat, tamannalu ingerlatseqatigiiffimmut iluaqutaassarpoq. Husky Energy'p ingerlataa Paasissutissiivik 4-mi annertunerusumik paasiniarneqarsinnaavoq.

Paasissutissiivik 4 Husky Energy’p Coop students-ii

“Sulisussanik ilinniartuursimasunik sulisussarsiorluni Husky Energy suliniutaa pitsaalluinnartoq taaguuteqarpoq coop students. Piffimmi universitetimi Memorial University-mi piffimmi najugallit ilinniarnissaat Husky Energy akilertarpaa, piumasaqaatigalugu ilinniarnermi suliffimmi sungiusarnermi ilaat uuliasiorfimmi atussagaat. Tamatuma kingunerisaanik ilinniartut soraarummeereernermik kingorna Husky-mi sulilertarnerat, tamanna peqqutaalluni ilinniartunut taakkununga Canadamiut dollarsii 1 mio-it St. John’ip ilinniartunik akiliussinermut atortarpai. Piffimmi najugalinnik sulisoqartaleramilli Huskymi sulilersartut amerliartuaarsimapput, taamaallutillu ullumikkut piffimmi najugallit sulisut sulisunit tamanit 85%-ii sulisuulersimallutik. Soorunami kisitsisit ima paasineqassapput, avataaneersut allamik suliffittaarlutik kingusinnerusukkut Huskymi suliffittaaraangamik piffimmi najugalittut naatsorsuunneqartarnerat. Tassa imaappoq 85%-inut ilaasuni amerlasuut uuliamik tunisassiorfimmut suliarlorlutik tikssimasut, allamilu suliffittaarnermik kingorna piffimmi najugalittut naatsorsuunneqalersimallutik. Aalisartut ilinniarnissaannut immikkut aaqquussisoqarsimavoq, matumani aalisartut misilittagariikkamik qaavisigut piginnaannorsarneqartarlutik, uuliamik tunisassiornermi sulilernissaminut atorsinnaasaannik. Aalisakkanik tunisassiornermi sulisussat amerlavallaarmata taamatut allangortitsinnaaneq periarfissanik aammaasivoq, inuilli aalisakkanik tunisassiornermut anigaasatigut pituttorsimasarput anigaasaliisimanertik pissutigalugu kiisalu aalisartut St. John’imit ungasissumi najugaqartuusarnerat ajornartorsiutaasarluni, naak najugaqarfimminni suliffissaqanngikkaluarlutik.”

Najoqqutarineqartoq:

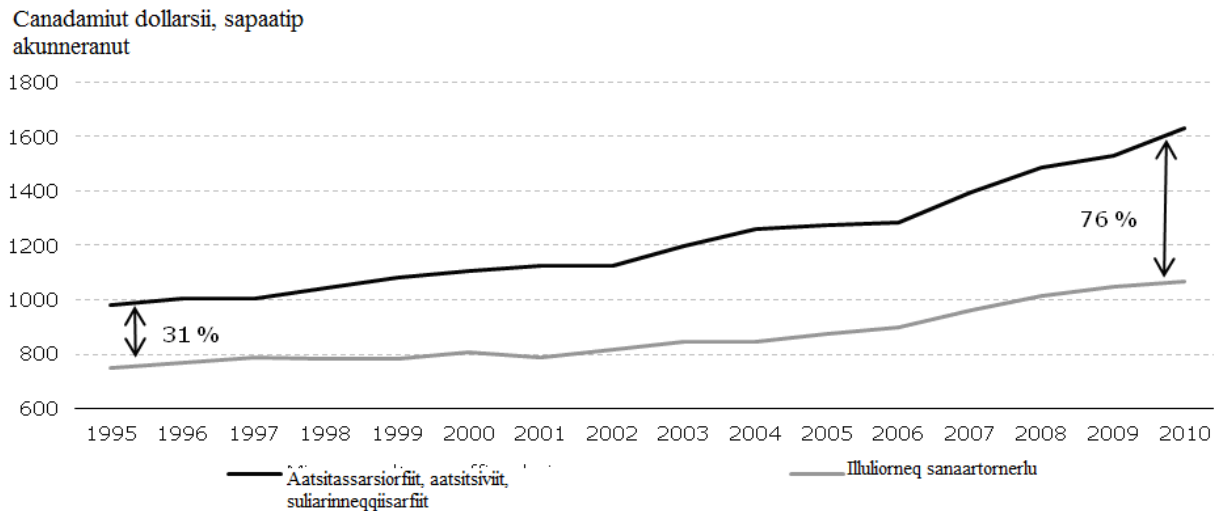
Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqaarfik (2012), qupp. 62

Ilisimatinneqarnerput naapertorlugu, Canadami sanaartortoqarnerata nalaani sulisussat aasiamiut akissarsiakinnerutillugit sulisinneqartarnerat qaqutigut oqallisigineqartarpoq. Canadalli sinneranit sulisussat sulisorineqakkajuttarput, aatsaalli avataannersunik sulisoqartoqartarluni najukkami sulisinnasut nungukkaangata. Newfoundlandimi Labradorimilu uuliamik qalluiffimmik piginnittup Hebron-ip Inuiaqatigiinnut Sunniutissaasa Nalilersorneqarneranni (IBA) 2008-mi atsiorneqartumi¹⁶, allassimavoq sanaartornermi avataaniit suliarortitit sulisorineqarsinnaasut, aatsaalli taamaaliortoqarsinnaasoq najukkami sulisinnaasut sulineramik inuussutissarsiutillit peqatigiiffianni ilaasortaasut (siulliunneqarlutik) aammalu sulineramik inuussutissarsiutillit peqatigiiffianni ilaasortaannigitsut (tulliunneqarlutik) nungussimappata.

Ataatsimulli isigalugu aatsitassarsiortut ikummatissarsiortulu akissarsiarisittagaat qaffasissuupput. Ataatsimut isigalugu Canadami akissarsiat assersuutigalugu illuliornermik sanaartornermillu suliallit akissarsiaaninngaanniit qaffasinnerujussuupput, taakkulu akissarsiaasa assigiinngissutaat ukiuni kingullerni 15-inni annertusiartuaarsimavoq, tak. Assiliartaq 7.

¹⁶ Tak. <http://hebronproject.com/the-project/project-benefits.aspx>

Assiliartaq 7 Akissarsiat allanngoriartornerat, sapaatip akunneranut akissarsiat Canadamiut dollarsinngorlugit

Malugiuk: NAICS (North American Industry Classification System) kode 212 og 3314

Najoqqutarineqartoq: The Mining Association of Canada (2011)

2.2 Siusinaarluni kiffartuussisussarsiorneq.

Aamma aatsitassarsiorfiup ikummatissarsiorfiullu najukkami inuussutissarsiummik ingerlatalinnik kiffartuussisussarsiornerata annertussusissaa Innuttaasut suliffeqarfiillu pissarsiassaas pillugit isumaqatigiisummi (IBA) sukumiisumik allassimasussaapput.

Taamaalilluni aatsitassarsiufig Diavik piumasaqarpoq sanaartornerup nalaani kiffartuunneqarnissamut pisariaqartitat 38 %-iat aammalu ingerlatsinermi pisariaqartitat 70%-ii Northwest Territorymi suliffeqarfinnit suliarineqassasut.

Nunaqavissunilli kiffartuussisussarsiorarneq ataavartumik nukittorsarneqassapput piginnaanernillu pissarsiffiusassappat aatsitassarsiorlut ikummatissarsiorlut siusinaarlutik kiffartuussisussarsiorarnissartik pilersaarusiortariaqarpaat. Taamatullu pilersaarusiortarnermut aatsitassarsiorfik Diavik assersuutissaavoq. Ingerlatseqatigiiffiup siusinaartumik kiffartuussisussarsiorarnissani aalajangiussimavaa, taamaaliornikkut najukkami suliffeqarfiit pilersuisussarsiornermi pilersuisussatut piukkunnaatilinnik ujarleqataapput, tak. Paasissutissiivik 5.

Paasissutissiivik 5 Aatsitassarsiorfiup Diaviup 'saqquminerusumik'-periuseqarnera

Suliffeqarfiit piffimmi najugallit tapersersorniarlugit Diaviup anguniarpaa sananeqarnermi minnerpaamik 38%-ia avannaani suliffeqarfinnut suliaritinneqassasoq, Diaviullu ingerlanneqarnerata 70%-a aamma taama aaqqiivigineqassasoq.

Iluatsinnissaq qulakkeerniarlugu 'ammasumik periuseqarnissaq' Diaviup toqqarppa. Ingerlatseqatigiiffiup 'Business Development Manager' sulisussariaara. Atorfik taanna suliffeqarfinnit aatsitassarsiornermik suliaqartunit ilaatinneqartarnera nalinginnaasuunngilaq. Taassunga suliaasariligassaa tassavoq Diaviup niuernermini anguniagassaanik akuerisaasunk suliaqarnissaq, taamaalioreerunilu suliffeqarfiit isumaqatigiissusiussagunik suna pisariaqartinneraat ikiussallugit, tamatumalu kingorna avannaani / najukkami suliffeqarfiit periarfissanik taakkuninnga atuinissaannut ikiussallugit.

Aamma najukkami pilersuisussarsiornermi / sullissisussarnermi nutaaliornut periuseqarnissaq Diaviup toqqarpaa, taamaaliornermigut najukkami suliffeqarfiit naammassisaqarsinnaasutsimik ineriartortitsinissaannik ikiorsinnaajumallugit. Diaviup nammineq sulisuni atorlugit suliaasanik suliarinninnermut taarsiullugu najukkami sanaartorfiutillit namminneq sulisutik sulisoralugit neqerooruteqartussanngortippai. Suliffeqarfiit najukkami najugallit suliffeqarfiillu nunap inoqqaavinit pigineqartut tapersersornissaat tamatumani siunertarineqarpoq.

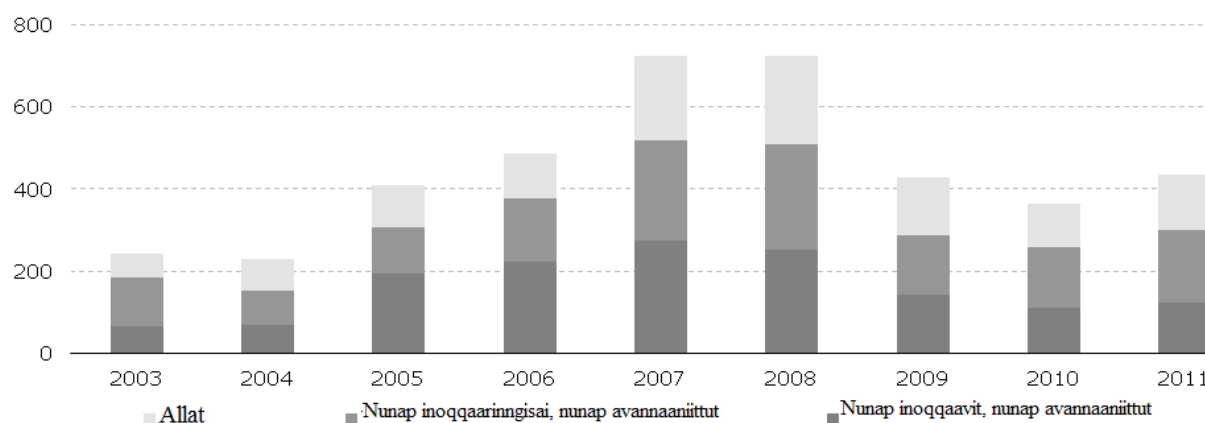
Najoqqutarineqartoq:

Tom Hoefer (2004)

Ullumikkut aatsitassarsiorfik Diavik suliaasat 300 dollarsinik nalillit (Canadamiut dollarsii) Northwest Territory-mi suliffeqarfinnut suliaakkiissutigisarpai, tak. Assiliartaq 8.

Assiliartaq 8 Aatsitassarsiorfiup Diaviup nunaqaavissunik sulisussarsiornera / pilersuisussarsiornera, ingerlatsinermi

Canadamiut dollersii million-it

Najoqqutarineqartoq:

Diavik Diamond Mine (2011)

Assersuutissaq alla tassaavoq uuliasiornermik suliallip Hebron-ip suliffeqarfiit nunaqavissut pilersuisumik suleriaatsiminnik eqaallisaanissaannut ikiuisarnera. Assersuutitalugu naatsorsuusiormut, nalunaarusiormut, suleriaatsinullu allanut kiisalu pitsaassutimik nakkutigininnermut atortunik atuilernissaannut. Suliffeqarfimmik taamatut ineriartortitsineq suliffeqarfiit anigaasarsiornerulernissaannut, alliartornissaannut aammalu sullisinermik pitsaassusaannik qaffasaanissaannut iluaqutaasarpog.

Newfoundlandimi Labradorimilu uuliasiornermik ingerlatseqatigiiffiit inuiaqatigiinnut sunniutissat pilersaarsusiormikkut najukkami suliffeqarfiit pilersuisunngornissaminnut toqqarneqarnissaat qulakkiissavaat. Taamaallutik ingerlatseqatigiiffiit najukkami suliffeqarfiit suliakkerneqarnissaat qulakkiissavaat, naak suliffeqarfinnit avataaneersunit akisunerugaluartut.

Aamma uuliasiornermik ingerlatseqatigiiffiit pisussaapput najukkami suliffeqarfimmik pilersuisinnaasumik pissaqanngippat, avataanniit pilersuisussarsiorinnat najukkami pilersuinissamut periarfissaqartoqarnersoq misissussallugu. Nunaqavissut pilersuisussatut toqqarneqarsinnaasut NOAI-mik taaneqartartumi ilaasortaapput, kattuffiup taassuma uuliasioqatigiiffiit pilersuisinnaasunut attaveqarnissaat isumagissavaa, aamma pilersuisunngorsinnaasunik takkuitsugaqarsimappata ilisimatittussaallugit. Taakku saniatigut najukkami suliffeqarfiit periarfissanik pingaarutilinnik pitsanngorsaataasinnaasunik arlalinnik suliniuteqartoqarpoq¹⁷. Tamakkununga ilaapput uuliasiornermik ingerlatseqatigiiffiit sivisuunik piffissaliillutik suliariumannittussarsiornerat, taamaaliornikkut sullinneqarnissamut pisariaqartitat naapertorlugit najukkami suliffeqarfiit ineriartortitsisinnaanngorlugit taamaallutillu

¹⁷ Takuuk Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqaarfik (2012)

isumaqatigiissusiornissamut neqeroorsinnaanngorlutik. Paasissutissiivimmi ataaniitumi suliniutit tigussaasut najukkami suliffeqarfinnut nukittorsataaqataasimasut takuneqarsinnaapput.

Paasissutissiivik 6 White Rose-imut atatillugu angalanissamut aningaasaateqarfik

"Suliffeqarfiit piffimmi najugallit ilisimasariaqakkanik nunanillu tamalaanik suleqateqarsinnaalernissaat anguniarlugu White Rose-mut tunngatillugu Husky Energy piumasaqaateqarpoq suliamut tunngasunik ineriartortitsinissaq anguniarlugu piffimmi suliffeqarfiit atorsinnaassannik aningaasaateqarfiliortoqassasoq. Piumasaqaatit tamatumunnga assingusut suliniutissamut Hebron-imut tunngatillugu aamma piumasaqaatigineqarput. Aningaasaateqarfik White Rose annikitsuinnarmik atorineqaroq, naak suliffeqarfiit piffimmi najugallit angalasarnert annertusiartupiloorluartoq. Imaalluarsinnaavoq suliffeqarfiit angalanissaminut aningaasanik qinuloornissartik tulluartautinngikkaat. Kisiannili pilersuisut piffimmi nalugallit amerlasuut tunisassarsiorfinnut allanut angalasarp, taamaaliornermikkut ilikkagaqarniarlutik. Assersuutitut taaneqarsinnaavoq Newfoundlandimi inuussutissarsiummik ingerlatallit tallimat-arfineq marluk 1980-ikkunni avataani uuliasiorneq pillugu nunarsuarmi saqqummersitsinerit annersaannut Texas-imi inerlanneqartumut angalasarnert. Siorna piffimmi najugallit peqataasarneraat 150-inut qaffassimavoq. ExxonMobil naapertorlugu pilersuisut piffimmi najugallit nunani allani suleqatigisartakkaminut attaveqartarnerat pingaaruteqarlunnartuuvuq. Tamatumunnga tunngatillugu angalanermut aningaasartuutit allanit matussuserneqarnissaat apeqqutaanerunngilaq."

Najoqqutarineqartoq:

Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfik (2012), qupp. 52

2.2.1 Avammut tunisassiornermik inuussutissarsiuuteqarneq

Kiffartuussisussarsiorneq allaat suliffeqarfiit, pikkorissiarternertik angusaqarusunnerulernitsillu ilutigalugit, sullissinitik avammut tunisassiarisinnaalersarpaat. Taamaalillunik aamma inuussusissarsiut nutaaq tassaasoq avammut tunisassiorneq pinngortarluni.

Sulianik immikkut ilisimasarilikkatik, tassaasut aqutsinikkut aqqissuussaannikkullu piginaanerit, najukkami suliffeqarfiit avammut tuniniarsinnaalertarpaat. Uuliasiornermik ingerlatseqatigiiffiit aqqutigalugit attaveqarnissaminut atorluarsinnaavaat. Aatsitassanut ikummatissanullu pisortaqarfiup 2012-imi misissueqqissaarnera naapertorlugu Canadap avannaani suliffeqarfiit uuliamik tunisassiorturnut pilersuisut 65-it misissornerini paasineqarpoq taakkunannga 25%-it nunap immikkoortuata avataanut nioqqutissanik kiffartuussinernillu piffissami pineqartumi tunisaqarsimasut. Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfik naapertorlugu kisitsisit taakku ullumi qaffasinnerupput.¹⁸

Tamanna aamma najukkami aallaqqaataanit suliffeqarfiusimasut marluk tassaasut Rutter aamma Stratos Global Newfoundlandimeersut Labradorimeersullu misigisimavaat, taakkumi teknologimik qaffasissumik attaveqarnermillu tunngaveqartumik uuliamik tunisassiorturnik kiffartuussisuupput.

¹⁸ Tak. Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfik (2012) qupp. 31

Paasissutissiivik 7 Rutter Inc. aamma Stratos Global

Uuliamik gas-imillu misissuinnermut tunisassiornermullu atortunik radarersornermut tamatigut akuutinneqalersimasunik Rutter ineriartortitsisimasooq tuniniartakkaminik, aammalu isumannaallisaanermut nakkutiginninnermullu atornik tuniniaasalersimallutik. Suliffeqarfittut tunisassiornermik ingerlataqarnermik saniatigut nunarsuarmi illersornissamik suliaqartunut atortorissaarutiniq neqerooruteqartarpoq. Suliniutinut qanorluunniit angissusilinnut ingeniørit atugassaannik neqerooruteqartarput.

Stratos Global Hiberniap sanaartornermini iluaqusersuutaasa St. John'similu allaffeqarfiup attaveqarnissaanut atortussat pilersinneqarsimapput. Tamatuma kingorna Hiberniap aamma uuliaqarfiup Terra Novap nunami avataanilu attaveqaatissaannik pisiffiqineqartussatut ajugaapput. Ingerlatseqatigiiffik ineriartupallassivoq, ullumikkullu Inmarsat-imik (qaammataasat atorlugit attaveqaatit nunarsuarmi annersaat) tuniniaasartunit nunarsuarmi annerit pingajuattut naatsorsuutigineqarluni, matumani sullinneqartarput avataani uuliasiorut, sullullit uuliap aqputai kiisalu illersornissamik sinerissamillu nakkutilliinnermik suliallit. Ingerlatsiviup allaffeqarfissua St. John's'imippooq 150-inillu sulisoqarluni.

Najoqqutarineqartoq: Rutter's ip nittartagaanit <http://www.rutter.ca/> tigusat aamma Aatsitassanut Ikummatissanullu
Pisortaqarfik (2012) qupp. 50

2.3 Ataqtigiiilluarneq

Aatsitassarsiorut ikummatissarsiorut ukiuni qulikkaani arlalinni najukkami inuiaqtigiinni suliaqarssimapput. Taama siviutigisumik najuunnerat aatsitassarsiorut ikummatissarsiorutullu aammalu inuiaqtigiit attaveqatigiillualernerannut atorineqarsinnaavoq.

Siunertamut tamatumunnga *Suliffeqarfiit Inuiaqtigiinnut akisussaaqataanerannik (CSR)* tunngaveqartumik sulinissamut anguniakkat aalajangersimasut uuttortarneqarsinnaasut sakkussatsialaapput. Canadami aatsitassarsiornermik sulisitsisut peqatigiiffiata (Mining association of Canada (MAC)) TSM-imi tunngavissat arfinillit 2004-mi saqqummiuppat, taakku sammisani aatsitassarsiornermik ingerlatseqatigiiffiit pissusilersornissaannik imaqarput, tak. Paasissutissiivik 8. Aatsitassarsiornermik ingerlatseqatigiiffiit naammassisaqarsinnaassusertik ukiumut ataasarlutik nalunaarutigisassavaat, nalunaarusiaallu avataaneersumit uppersarnerneqartassalluni. Tunngavissat arfinillit tassaapput:

Paasissutissiivik 8 Towards Sustainable Mining (TSM)

TSM Performance Element	Measures a Company's Management Systems for...
Tailings management	Dealing with tailings, the material left over after valuable minerals and metals have been separated from ore
Energy use and greenhouse gas emissions Management	Using less energy and release less greenhouse gas
Aboriginal and community outreach (formerly external outreach)	Maintaining dialogue with communities affected by the company's operation
Crisis management planning	Being prepared for all potential crisis
Biodiversity conservation management	Conserving wildlife in and around the facility
Safety and health	Protecting the safety and health of the company's workers, contractors and visitors

Najoqqutarineqartoq:

Mining association of Canada (2011); F & F 2011, MAC'p nittartagaa

Aamma ukiut ingerlanerini Canadami aatsitassarsiornermik ikummatissarsiornermillu ingerlatseqatigiiffiit inuiaqatigiinnut assigiinngitsutigut tunniussaqaarsimapput, taakununga ilaallutik peqqissutsikkut, ilinniartitaanikkut avatangiisitigullu suliniutit. Assersuutitut taaneqaarsinnaavoq Diavik Diamond Mine Inc. 2011-mi marsimi "Northwest Territories"-imi anorip nukinganik nukissiorfiliorfimmik siullermik sanaartorluni aallartissimanera, taassumalu 2012-ip naalernerani piareernissaa naatsorsuutigineqarpoq. Taamatut suliniuteqarnermi siunertaavoq nukissiutininik pisariaqartitsinerni tamani dieseluuliamik pinngitsuuisinnaanerup minnerpaaffimminiitinnissaa. Tamatuma ilutigisaanik anorip nukinganik nukissiorfiliornermit misilittakkat Canadap avannaani atorneqaarsinnaaneri, soqutiginnittunullu allanut atugassanngortinneqaarsinnaaneri.¹⁹

Ataatsimoorussamik suliniaqatigiiffimmik, One-Ocean-imik taaguuteqartumik, suleqateqarnikkut uuliamik tunisassioortut aalisarnermut tunngatillugu pitsaasumik ineriartortitsisimapput. One-Oceanip siunertaraa aalisarnermik inuussutissarsiutilli uuliamillu tunisassioortut oqaloqatigiittarnissaannik, paaseqatigiittarnerinik aammalu ataqatigiissumik ingerlatsinissamik qulakkeerinninnissaaq. Uuliasiornermik ingerlatseqatigiiffinni aalisartullu kattuffiini qaffasissumik inissisimasut siulersuisuni ilaasortaapput aalajangiinerillu isumaqatigiinnikkut pisarlutik. One-Ocean aqutigalugu uuliamik tunisassioortut aalisarnermillu inuussutissarsiutillit pitsaasunik sunniutilinnik / pitsaasunik arlalinnik isumaqatigiissusiorsimapput, tak. Paasissutissiivik 9.

¹⁹ Diavik Diamond Mine (2012)

Paasissutissiivik 9 Ocean One

Uuliasiornermik ingerlatseqatigiiffinni aalisartullu kattuffiini qaffasissumik inissisimasut siulersuisuni ilaasortaapput. Siulersuisut aalajangiineri isumaqatigiinnikkut pisarput. Piffimmi najugaqaannarsinnaanerluik aalisaannarsinnaanerlutillu aalisartut ernumasorujussuupput, taamaatumik apeqqutit avataani suliaannut tunngassuteqartut pillugit ilisimasaqarnissartik isumasiorneqartarnissartillu pisariaqartittorujussuullugu. Uuliamillu tunisassioortut aalisartut ernumassutaasa isimasimanissaat aalisartunillu oqaloqatigiissutiginnissaat pingaartippaat. One Ocean-imi suleqatigiinneq amerlasuutigut iluatsiffiusimavoq, soorlu makkunatigut:

- Sajuppillatsitsisarluni misissuinerit kingunerisinnaasaat annertoorujussuarmik misissuiffiqeqarsimavoq, tamatumani misissugassanik katersinerimi aalisartut annertuumik peqataatinneqarsimallutik.
- Aalisartut 500-t sulilu amerliartuinnartut uuliarluertoqarsimaneramik nalunaaruteqarnissamut qisuariaateqarnissamullu ilinniartinneqarsimapput, taamaalilluni taakku nakkutilleeqataanerat qisuariatarneralu oqartussaasut nukissaqarfinginnisaat annertuumik suliaaraat.
- Aamma aalisartut arlallit Mexicop Kangerliumanersuani uuliaarluerfimmu uuliamik tunisassioortunut angalaqataasimapput, taamaalillugit avataani uuliamik tunisassioortut ulluarluertarnernannut tunngasunik ilikkagaqarniarlutik.
- Uuliasiornermi suliniutit annertuut, soorlu sajuppillatsitsilluni misissuinerit imaluunniit sanaartugassat annertuut aallartinniarneqaleraangata aalisartut tusarniarneqartarput. Tamatuma kingunerisaanik piffissani aalisartut aalisaleruttorfii isiginiarlugit uuliasiorluni suliniutit pilersaarusiorneqarsinnaalersimapput, aamma susoqartoq aalisartut nalusanngilaat uuliamillu tunisassioortut suliaat ataqqisarlugit.
- Aalisartut ernumassuteqarunik imaluunniit uuliamik tunisassioortunut tunngatillugu nuanninngitsunik misigisaqarsimagunik kinaassutsiminnik isertuussillutik nalunaaruteqarnissamut periarfissaqarput, assersutigalugu avatangiisit pillugit misissuinerit tunngatillugu, tamannalu sulianik ingerlatsinerimi toqqissimanerusumik pisoqarnissaanut iluaqutaasimavoq.

Ilikkakat pingaarnert ilagisimavaat aalisartut uuliasioortullu oqaatsit ataatsit atoraluarlugit assigiinngilluinnartumik paasinnittaaseqarnerat – oqaloriaasiinnakkut pinnaatgik aammali oqariartaatsit aalajangersimalluinnartut eqqarsaatigalugit. Assersuutigallugu tunisassioortut marluk imartamut ataatsimut assigiinngitsunik taaguuteqeqartitsipput, tamannalu pequtaalluni imartaq sorlerpiaq oqaluuserineqarnersoq paatsiveqartinneqarani. Taamaattumik uuliasioortut suliaat pissutsillu allat immamut tunngasut pillugit aalisartunik oqaloqateqarniaarammik aalisartut taaguusersuutaat atortuaannarpaat immallu assinga tassunga tunngasoq pigisuaannarlugu. Taassuma saniatigut uuliamik tunisassioortut oqaatsit teknikkimut tunngasut atortorujussuusarpaat, aalisartulli oqaloqatigisinnaassagunikkut tamanna annikillissarniarimavaat, aammalu aalisartunik oqaloqateqarnialeraangamik atisatit qarllittariit tujuulussuarnik assigisaannillu taarsertarsimallugit. Tamakku tamarmik isertugaqarnani oqaloqatigiinnissamut suleqatigiinnissamullu pingaaruteqartorujussuupput.

tamaani kulturikkut neqeroorutit ornigarneqarnerulersimapput. Assersuutigalugu inuiaqatigiinni pisisinnaassutsip annertusineratigut nipilersorneq annertuumik siuariarsimavoq.²⁰

2.3.1 Attaveqaatit

Canadami aatsitassarsiornermik ingerlatseqatigiiffiit nunarsuaq tamakkerlugu nunarpassuarni sunniuteqarput, tassa akileraarutininik akiliisaramik, suliffissanik pilersitsisaramik aammalu najukkami suliffeqarfinnik suleqateqarnissanik isumaqatigiissuteqartaramik. CSR tunnngavigalugu sulinissamik annertuumik qitiutsinikkut ingerlatseqatigiiffiit taakku atuarfinnut, aqqusinernut, napparsimmavinnut, nakorsiartarfinnut il.il. akileeqataasarput. Takussutissiami 4-mi takuneqarsinnaapput toqqaannangikkaluarmik aatsitassarsiorfiit tamakkununga aningaasaliissutigisimasaat, tamakkulu najukkami inuiaqatigiit attaveqarnerannut pitsaasumik sunniuteqarsimapput. Assersuutitut taaneqarsinnaavoq aatsitassarsiorfiup Canadamiittup, Northern Saskatchewan-ip aqqusernit pitsanngorsarnerinut, innaallagissap aqqutaanik ikkussuinernut, sunngiffimmi sammisassaqaartitsivinnik pilersitsinernut peqqissutsikkullu passussinernut kiisalu imermut imermullu atoriikkamut aqqissuussinernik suliaqarsimanera. Tamakku tamarmik ingerlatseqatigiiffiit najukkani taakkunani aatsitassarsiornerannik toqqaannartumik aallaaveqarput.

Assiliartaq 3 Ingerlatseqatigiiffiit aatsitassarsiornermik ingerlatallit attaveqaateqarnermut iluaqutaanerit

Nuna	Aatsitassarsiorfik	Aqqusernit talittarfiit	Nukissiutit	Napparsimmaviit, atuarfiit assigisaallu
Canada	Inti Raymi	Aqqusernit minnerit	Aatsitassarsiorfimi Nukissiorfik	Najukkami atuarfiit aamma Peqqissaaviit
Canada	Northern Saskatchewan	Aqqusinernik annertuumik allilerineq	Innaallagissap sakkortuup aqqutai	sunngiffimmi sammisassaqaartitsiviit peqqissaanikkullu passussiviit, imermut imermullu atoriikkamut aqqissuussinernit
Chile	Candelaria	Punta Padrones-imi talittarfik (suliffeqarfiit atugassaat), aqqusineq 22 km	-	Timersortarfiit, meeqat atuarfiannik GU-millu sananeq
Chile	Escondida	Coloso-mi talittarfik (suliffeqarfiinnaat atugassaat), talittarfeqarfinni aqqusernit kiisalu aatsitassarsiorfimmut aqqusineq	-	Atuarfik nunanit tamalaanersunik atuutalik, imiisiviit
Peru	Yanacocha	Piffimmi aqqusinniineq, aqqusinernik pitsanngorsaaneq aserfallatsaaliinerlu	-	Atuarfiit, imeqarneq eqqiluisaarnerlu

Najoqqutarineqartoq:

Copenhagen Economics aamma World Bank & International Finance Corporation (2002)

²⁰ Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfik (2012)

Aatsitassat ikummatissallu aammalu
anigaasarsiorneq imminut napatissinnaasoq
tunngavigalugu siuarsaaneq